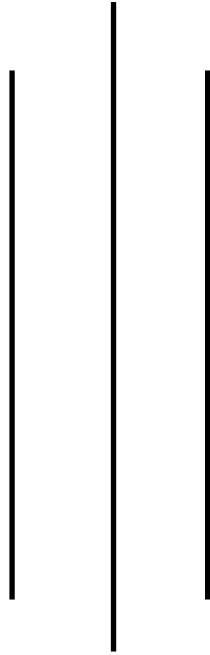

आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

आँधीखोला गाउँपालिका

स्याङ्जा जिल्ला

प्रदेश नं. ४

२०७४

विषयसूची

खण्ड १ - परिचय

पेज नं.

१.१ स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय	१
१.२ विद्यमान अवस्थाको समिक्षा	२
१.२.१ सबल पक्ष	२
१.२.२ कमजोर पक्ष	३
१.२.३ अवसर	४
१.२.४ चुनौती	
१.३ वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति	५
१.४ आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू	६

खण्ड २ - चालु आ.व. २०७३/७४ को समिक्षा

२.१ साविकको स्थानीय निकायहरूबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा	६
२.२ विषयगत निकायहरू स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपूर्व सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा	७
२.३ स्थानीय तह गठन पश्चात सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा	७
२.४ गैह्रसरकारी संघसंस्थाहरूबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा	७

खण्ड ३ - आगामी आ.व. २०७४/७५ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

३.१ सोंच	७
३.२ लक्ष्य	७
३.३ उद्देश्य	७
३.४ अपेक्षित उपलब्धी	८
३.५ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू	८
३.५.१ समग्र नीति तथा आधारहरू	८
३.५.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू:	८
(क) आर्थिक क्षेत्र	९
(ख) सामाजिक क्षेत्र	१०
(ग) पूर्वाधार क्षेत्र	११
(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	१२
(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	१३
३.६ मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरू	१४
३.७ अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन	४१

खण्ड ४ - अनुसूचिहरू

अनुसूचि १ - आय व्ययको विवरण	.....
अनुसूचि २ - राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान	.....
अनुसूचि ३ - व्यय अनुमान	.....
अनुसूचि ४ - वित्तीय व्यवस्था अनुमान	.....
अनुसूचि ५ - कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान	.....
अनुसूचि ६ - वार्षिक विकास कार्यक्रम	.....
अनुसूचि ७ - वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना	.....
विभिन्न समितिहरूको नामवली	.....

खण्ड १ -परिचय

१.१ आँधीखोला गाउँपालिकाको परिचय

आँधीखोला, सेतीखोला, सरादीखोलाको काखमा अवस्थित अन्धाअन्धी, श्रवणकुमार र डहरेले सिंचित गरेको अनेकन धार्मिक, सांस्कृतिक एवं प्राकृतिक विविधतायुक्त भूमीको रूपमा रहेको यस गाउँपालिका देशमा लोकतान्त्रिक संघीय गणतन्त्रको स्थापना पछि फारथुम, सेतीदोभान, बाडसिङ देउराली, बिचारीचौतारा, चिलाउनेबास र पञ्चमूल गाविसको वडा नं.७ र ३ बाहेकका क्षेत्रलाई समेटेर २०७३ साल फागुन २७ गते आँधीखोला गाउँपालिका नामाकरण गरी घोषणा गरिएको हो । यो गाउँपालिका पोखरादेखी १ घण्टा ३० मिनेट, पोखरा स्याङ्जा सडकको नाउँडाडाबाट करीब ७.५ कि.मि. दुरीमा स्याङ्जा सदरमुकामबाट पूर्वउत्तरमा अवस्थित छ ।

भौगोलिक अवस्थिति

अवस्थिति:

समुन्द्र सतहदेखी करीब २५१२ मि. सम्मको (पन्चासे लेक) उचाईमा फैलिएको ।

क्षेत्रफल: ६९.६१ वर्ग कि.मी.

गाउँपालिकाको सिमाना

पूर्व : पुतलीबजार न.पा. र फेदीखोला गा.पा.

पश्चिम : अर्जुनचौपारी गाउँपालिका र पर्वतको फलेबास र कुशमा न.पा.

उत्तर : फेदीखोला गाउँपालिका, पर्वत र कास्की जिल्ला

दक्षिण : अर्जुनचौपारी गापा र पुतलीबजार न.पा.

राजनैतिक एवं प्रशासनिक विभाजन

प्रदेश : ४ नं.

अञ्चल : गण्डकी

जिल्ला : स्याङ्जा

सदरमुकाम : स्याङ्जा

केन्द्र : सेतीदोभान

जम्मा वडा संख्या : ६

साविक गाविसहरू : फारथुम,सेतीदोभान,बाडसिङ देउराली,बिचारीचौतारा,चिलाउनेबास र पञ्चमूलको साविकको ७ र ३ नं. वडा बाहेकको क्षेत्र ।

टोल संख्या: ५४ वटा

जनसंख्या विवरण: :

- कूल जनसंख्या: १८१४३ (पार्शचित्र अनुसार)
पुरुष : ८१४९ महिला : ९९९४ घरपरिवार संख्या : ४१६०
- गाउँपालिका घोषणा मिति: २०७३/११/२७
- नगरपालिका कार्यालय स्थापना मिति : २०७३/११/३०
- नागरिक सचेतना केन्द्र : १२

वडा कार्यालयहरू

क्र.सं.	संयुक्त वडा कार्यालय	वडा नं.
१	पञ्चमूल	वडा नं. १
२.	चिलाउनेबास	वडा नं. २

३.	बिचारीचौतारा	वडा नं. ३
४.	बाडसिङ देउराली	वडा नं. ४
५.	सेतीदोभान	वडा नं. ५
६.	फापरथुम	वडा नं. ६

शैक्षिक संस्थाको विवरण

सरकारी विद्यालय	:	३९ (मावि. ११, आधारभूत(नि.मा.बि.) ३ आधारभूत(प्रा.बि.) २५)
निजी विद्यालय	:	५
क्याम्पस संख्या	:	२
वाल विकास केन्द्र	:	६

सरकारी कार्यालयहरू

प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, पञ्चमूल
 प्रहरी चौकी, सेतीदोभान, चिलाउनेबास, पञ्चमूल
 इलाका बन कार्यालय, सेतीदोभान
 कृषि सेवा केन्द्र, कृषि, सेतीदोभान
 पशु स्वास्थ्य केन्द्र, कृषि, सेतीदोभान र पञ्चमूल
 स्वास्थ्य चौकी, ५

सामुदायिक सेवा केन्द्रहरू

आँधीखोला सामुदायिक अस्पताल

१.२ विद्यमान अवस्थाको समिक्षा

१.२.१ सबल पक्ष

१. पर्यटन: शहरी क्षेत्रमा रहेको झ्याङ्गुइबाट वाक्क भएका नगरबासीहरू र विदेशी पर्यटकको आनन्दका लागि नयाँ मोडेलको रूपमा रहेको नेपालकै पहिलो होमस्टे **सिरुवारी** यसै गाउँपालिकाको वडा नं. १ मा पर्दछ । जुन चाहे खड्केरी डाँडाबाट अवलोकन गर्दा होस चाहे ओलिबास वा माथिल्लो कुनै पनि भागबाट अवलोकन गर्दा होस प्रकृतिको अनुपम उपहारको रूपमा रहेको (लाग्छ स्वर्गकै एक टुक्रा खसेजस्तो) गरी चरम सुन्दरताको रूप धारण गरेको छ । जसको अवलोकनबाट मात्रै पनि शहरी तनाबमा रहेको मानिसलाइ केही क्षण भएपनि स्वर्गीय आनन्द प्राप्तिको अनुभूति हुने गर्दछ । जसको अवलोकनले कवि, रचनाकार तथा सृजनाकारहरूको सृजना फुरौ फुरौको वातावरण पैदा हुन्छ लेकहरूलाइ सयौं पाना लेख लेख्न त्यस पवित्र भूमीले उर्जा पैदा गर्दछ । अझै त्यहाँभित्र रहेको मौलिक सास्कृतिक कार्यक्रम र अर्गानिक खानाले फेरी पनि सिरुवारी आउँ आउँ झै लाग्ने गर्दछ । सिरुवारीको रसस्वादन पछि उक्लेर ओलिबास, थुम्रो , डहरेको लेक, गोरुजुरेको अवलोकन गर्न सकिन्छ । त्यहाँबाट झरेर

धार्मिक तथा पौराणिक महत्व बोकेको अन्धाअन्धीको दर्शन गर्न सकिन्छ । हरेक बर्ष बालाचतुर्दशीको दिन अन्धाअन्धीमा मेला लाग्ने गर्दछ । एक असल पुत्रले बाबु आमाप्रति गर्नु पर्ने

कर्तव्यका खातिर सेवारत रहदा कसरी श्रवण कुमारको जीवन समाप्त भयो भन्न झनक त्यहा देख्न पाइन्छ । अन्धाअन्धीको आँसूबाट बगेको दह र दहबाट निस्केको आँधीखोला अर्थात आँधीखोलाको शीर अवलोकन गर्ने र अन्धाअन्धीको आँसूबाट निस्केको धाराबाट स्नान गर्न सकिन्छ । त्यसैको तल आँधीखोला र सरादीखोलाको दोभान जसलाइ दोविल्ला भनिन्छ ,स्थान रहेको छ । दोविल्लामा बसेर हेर्दा आँधीखोला जुन अन्धाअन्धीको आँसूबाट बगेको खोला हुनाले हल्का निलो र सरादीखोला जुन श्रवण कुमारको रगतबाट वगेको खोला हुनाले हल्का रातो पानी अनुभव गर्न सकिन्छ । त्यसरी नै आँधीखोला तर्फका ढुङ्गा हल्का कालो र सरादीखोला तर्फका ढुङ्गा हल्का रातो प्रत्यक्ष देख्न पाइन्छ । आँधीखोला तरेर जुम्लीठाना जहाँ बाइसी चौबीसी राजाहरूको दरबार र किल्लाहरू जसका भग्नावशेष देख्न पाइन्छ,अवलोकन गरी पारी तरेर श्रवणकुमार समाधिस्थलहुँदै पञ्चासेको लेकमा पूग्न सकिन्छ ।स्याङ्जा कास्की र पर्वतको सीमानामा पर्ने पञ्चासेलेक स्वर्गको अर्को टुक्रा भएझै अनुभूति हुन्छ । तात्कालिन समयमा महादेवले पार्वतीलाइ धेरैपटक झल गर्दै गर्दा पञ्चासेको लेकमा (जहाँ मृगका जोडीहरू, वथानहरू , अन्कन चरा चुरुङ्गीहरू कराउँदै, रमाउँदै ,बुरूक बुरूक उफ्रेदै, खेल्ने गर्छन) महिनौँदिन विताएको भन्ने भनाइ छ । यी यावत स्थान हाम्रो क्षेत्रमा रहनुलाइ सबल पक्ष मान्न सकिन्छ ।

२. कृषि: आँधीखोला, सेतीखोला, सरादीखोला,रंगुवाखोला लगायतका निरन्तर बगिरहने खोलाका कारण अधिकांश सिंचाइ सुविधा उपलब्ध हुन सक्ने यस गाउँपालिकाको फाँट र टार क्षेत्रमा धानखेती, अदुवा खेती, पशुपालन, तरकारीखेती, सुन्तलाखेती, कफीखेती, अलैचीको पकेटक्षेत्र रहेको आँधीखोला गाउँपालिकामा यीनै प्रमुख कृषि बालीहरूको व्यवसायिक उत्पादन गरी राम्रो आमदानी गर्न सकिन्छ
३. बिधुत: निरन्तर बगिरहने आँधीखोला र सेतीखोलाबाट विधुत उत्पादन गर्न सकिने अवस्था छ । तात्कालिन राजा विरेन्द्र शाहबाट वि.सं. २०४२ सालमा उद्घाटन भएको १२० किलोवाट क्षमताको जलाशाययुक्त सेतीखोला जलविधुत आयोजना यहि गाउँपालिकामा पर्दछ ।
४. सरकारी कर्मचारीको साथ: यस गाउँपालिकाको अधिकांश युवाहरू सरकारी सेवामा कार्यरत रहनु पनि यस गाउँपालिकाको सबल पक्षको रूपमा लिन सकिन्छ । सबैखाले सरकारी सेवामा कार्यरत

१.२.२ कमजोर पक्ष

डाँडाकाँडा, भीर पाखा बढी भएको क्षेत्र हुनाले विकास निर्माणकार्य अत्यन्त खर्चिलो छ । काम गर्ने जोश जाँगर भएका सक्षम युवा समुदाय विदेशीएको अवस्था छ । उब्जाउयुक्त जमिन बाँझिदै गएको छ । पढेलेखेका र क्षमता भएका अधिकांश मानिस गाउँपालिकालाइ छाडेर पोखरा काठमाडौँ र तराइतर्फ झर्ने क्रममा तिब्रता छ ।

१.२.३ अवसर

१. नाउँडाँडा कार्कीनेटा सडक खण्डले यस गाउँपालिकाको अधिकांश क्षेत्रलाइ छोएर गएको हुँदा यसको उच्चतम प्रयोगबाट प्रशस्त लाभ लिन सकिन्छ भने सेतीदोभानदेखी पञ्चमूलसम्म दुइलेनको सडक निर्माणधिन अवस्थामा छ । यो सडक निर्माण कार्य २ बर्ष भित्र सकिनेछ । निर्माण सम्पन्न पछि यस गाउँपालिकाको आकर्षणको केन्द्र सिरुवारी होमस्टेमा पोखरा स्याङ्जा आएका पर्यटकहरूलाइ १ दिनसम्म राख्न सकेमा यहाँका नागरिकहरूको जीवनस्तरमा राम्रो टेवा पुग्ने छ ।यी दुइ सडकहरूको राम्रो उपयोग गर्न सके हाम्रो बिकासमा ठुलो फड्को मार्न सकिन्छ ।

२. पोखरादेखी करिब सभा एक घण्टामा आधीखोलासम्मको यात्रा तय हुन सक्ने भएकाले यहाँ उत्पादित सबै बस्तु तथा सेवाको बजारका रूपमा विशाल महानगरीका रूपमा रहेको पोखरालाई उपयोग गर्न सकिन्छ जुन हाम्रा लागि राम्रो अवसर हो ।

३. कृषिको रूपमा अदुवा, सुन्तलता, हलेदो, खेतीको राम्रो संभावना बोकेको क्षेत्र भएको हुनाले यसको विकास गर्न सके कृषि क्षेत्रमा आमूल परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ । जुन हाम्रा लागि राम्रो अवसर हो ।

४. सबैखाले बिषयगत कार्यालयका कर्मचारीहरू यस गाउँपालिका मातहतमा रहने गरी आउदैछन जसले गाउँ क्षेत्रमा हुने सबै खाले विकास निर्माणको कार्यमा एकरूपता आइ नयाँ फड्को मार्न सकिने अवस्था छ ।

१.२.४ चुनौती

१. साविकको गाविसबाट गाउँपालिकामा रूपान्तरित भएको र बिसौ बर्ष पछि स्थानीय स्तरको निर्वाचन भइ जनप्रतिनिधिहरूको बहाली भएको सन्दर्भमा जनताका अपेक्षा चुलीमा पुगेको छ तर गाउँपालिकाको आफ्नो स्रोत र संघ एवं प्रदेशबाट आउने स्रोत ज्यादै न्यून भएको बिषम परिस्थितिमा नागरिकको अपेक्षा पुरा गर्नु ज्यादै चुनौतीपूर्ण छ ।

२. कृषिको विकास नै आधीखोलाको समृद्धीको मूल आधार भन्ने **मोटो** लिएको सन्दर्भमा कृषिमा काम गर्ने तातो रगत भएका युवा जोश र जाँगर जति सबै विदेशिएको अवस्था छ । विदेशिएका युवाहरूलाई रोकेर व्यवसायिक कृषिमा नलगाएसम्म फड्को मार्न सकिदैन जुन चुनौतीपूर्ण छ ।

३. गाउँपालिकाका सबै सडकहरू कच्ची अवस्थामा छन । गाउँपालिकाको केन्द्र र वडा केन्द्र जोड्ने प्रमुख सडकहरू समेत पुरै कच्ची अवस्था छन । गाउँपालिकाको कार्यसम्पादन र नागरिकहरूको आवश्यकताहरू पुरा गर्ने सन्दर्भमा हुने ओहोर दोहोरका लागि यी सडकहरू कम्तिमा पनि सर्बोयाम (All Weather) चल्ने बनाउनु पर्ने अवस्था छ । तर त्यसका लागि ठूलो धनराशी खर्चिनुपर्ने अवस्था छ जुन हाम्रो लागि चुनौतीको ठूलो पर्खालको रूपमा खडा भएको छ ।

४. नेपालकै पहिलो होमस्टेको रूपमा रहेको सिरुवारी, प्रख्यात धार्मिकस्थल अन्धाअन्धी, श्रवणकुमार, डहरेदेउराली,पञ्चासे पञ्चधाम लगायतका क्षेत्रलाई यस गाउँपालिकाको पर्यटकीय तथा धार्मिक क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न सके मात्रै यस गाउँपालिकाको समृद्धी गर्न सकिने हुनाले यसको विकासका लागि ठूलो रकम खर्चिनु पर्ने अवस्था छ जुन ज्यादै चुनौतीपूर्ण छ ।

५. २०४२ सालमै उत्पादन भइ सेतीदोभान क्षेत्र र स्याङ्जा सदरमुकाम समेतलाई सेवा पुर्याएको सेतीदोभान जलविधुत आयोजना विग्रन गइ लामो समयदेखी जीर्ण रूपमा रहेको छ । अधिकांश नागरिकको चाहाना त्यसको मर्मत सभार गरी गाउँपालिकाको आम्दानीमा पनि राम्रो टेवा पुर्याउनु पर्ने भन्ने छ । तर सम्पूर्ण पाटपुर्जा खिइएको लथालिङग भइसकेको बर्तमान अवस्थामा त्यसको पूनर्निर्माण गरी चालु हालतमा ल्याउनु ज्यादै चुनौतीपूर्ण देखिन्छ । यी र यस्तै थुप्रै चुनौतीहरू आँधीखोलाको विकासका सामू तेर्सिएर रहेका छन ।

१.३ वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

१.कार्यपालिकाको बैठक बसी वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि संघ तथा प्रदेशबाट हुने बितीय हस्तान्तरण तथा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शन प्राप्त गर्ने निर्णय भएको ।

२. संघीय मामिला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालय मार्फत संघबाट बित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदान प्राप्त सहित बजेट र कार्यक्रमको मार्गदर्शन प्राप्त गरिएको ।

३. प्रदेशको निर्वाचन नभइसकेको अवस्थामा प्रदेश इकाइहरूको गठन नभइसकेकाले प्रदेश तहबाट मार्गदर्शन माग नगरिएको ।

४. राजश्व परामर्श समितिको बैठक बसाइ

- क) राजश्व सबन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, संशोधन, परिमार्जन र सोको परिपालनाका सम्बन्धमा आवश्यक परामर्श माग गरिएको ।
- ख) राजश्वको स्रोत, दायरा र दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक बर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजवको अनुमान गरिएको
- ग) राजश्वका दर रेट तोकी सोका आधारमा आन्तरिक आयको विश्लेषण र अनुमान गरिएको
- घ) कर राजश्व, गैरकर राजश्व, सेवा शुल्क, दस्तुर आदिको दर निर्धारण गरी सिफारिस माग गरिएको ।
- ङ) राजश्व प्रशासन सुधारका लागि अन्य आवश्यक सुझावहरू माग गरिएको ।

५. स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको बैठक बसी

- आतरिक आय, राजश्व वाँडफाडबाट प्राप्त हुने आय, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण, आतरिक ऋण तथा अन्य आयको प्रक्षेपण गरिएको ।
- ख) राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक प्राथमिकता र स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी प्रक्षेपित स्रोत र साधनको सन्तुलित वितरणको खाका तय गरिएको ।
- ग) आगामी आर्थिक वर्षको लागि स्रोत अनुमानको आधारमा बजेटको कुल सीमा निर्धारण गरिएको ।
- घ) विषयगत बजेटको सीमा (Ceiling) निर्धारण गरिएको ।
- ङ) संघीय सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन, स्थानीय आर्थिक अवस्था, आन्तरिक आयको अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण ।

६. टोल स्तरीय भेला आयोजना गरी टोलटोलबाट आ आफ्ना आवश्यकताका योजनाहरू माग गरिएको ।

७. टोल भेला सकिएपछि वडास्तरीय भेला बसी टोल टोलबाट आएका योजनाहरूलाई एकत्रित गरी वडा समितिमार्फत समग्रमा योजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरिएको र सबै वडा समितिमार्फत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिसमक्ष प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

८. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको बैठक बसिएको र बैठकले निम्न कार्यहरू गरिएको ।

- क) योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिने व्यवस्था मिलाइ आगामी आ.व.को नीति तथा कार्यक्रमको प्रस्ताव तयार गरिएको ।
- ख) स्रोत अनुमान समितिले दिएको बजेट सीमा भित्र रहेर बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण गरिएको ।
- ग) वडा वडाबाट आएका र गाउँपालिकास्तरीय योजनाहरूको बजेट तथा कार्यक्रमको प्रस्तावलाई विषयक्षेत्रगत रूपमा छलफल गरी अन्तिम प्रस्ताव तयार पारी गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गरिएको ।

९. गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बसी राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारण समिति एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको बैठकबाट प्राप्त प्रस्तावहरू उपर व्यापक छलफल गरिएको । अन्तमा सबै बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरी गाउँ सभामा पेश गरिएको ।

१०. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्त पछि बनेको नेपाल संविधानको व्यवस्था र भावना बमोजिम मिनि संसदको रूपमा गाउँ पालिकाको व्यवस्थापिकाको बैठक बसिएको । सम्पूर्ण सभासदहरूलाई प्रोजेक्टर र प्रिन्ट कपी मार्फत प्रस्तावित कानून नीति तथा बजेट तथा कार्यक्रमको बिषयमा अवगत गराइ राय प्रतिक्रिया माग गरिएको र

हरेक कानूनको छलफल सकिएपछि सभाका सभामूख गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यूबाट हुन्छ भन्ने सभासदबाट हुन्छ र हुन्न भन्ने सभासदबाट हुन्न भन्ने प्रस्ताव राखी नीति, कानून, बजेट तथा कार्यक्रम सर्वसम्मत रूपमा पारित गरिएको ।

१.४ आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू

- आर्थिक विकास र गरीबी निवारणमा योगदान पुर्याउने ।
- उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने (ठूला आयोजनाहरूको हकमा बढीमा ३ बर्ष थप हुने ।)
- राजश्व परिचालनमा योगदान पुर्याउने ।
- सेवा प्रवाह र संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने ।
- स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिता अभिवृद्धी गर्ने ।
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धी हुने ।
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने ।
- समुदायलाई विपद व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशील (Resilience) बनाउने,
- स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रबर्धन गर्ने ।
- अन्य समय सापेक्ष बिषयहरू

खण्ड २ - चालु आ.व. २०७३/७४ को समिक्षा

- २.१ साविकको स्थानीय निकायहरूबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा
  - साविकाका स्थानीय निकायहरूबाट खासगरी पूर्वार्धतर्फका केही महत्वपूर्ण कामहरू सम्पन्न भएका छन् । लक्षित विकास तर्फको कामहरू पनि उल्लेखनीय मात्रामा भएका छन् । चालु आ.व. २०७४ को भाद्र मसान्तभित्र सबै (साविक गाविस) हालका वडा कार्यालयहरूको भिन्दै भिन्दै मिति तोकिएको तत् तत् वडा कार्यालयको प्राङ्गणमा सम्बन्धित वडाध्यक्षको अध्यक्षतामा समिक्षा गोष्ठी गरिएको। समिक्षा गोष्ठीमा वडाका जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू, सम्पूर्ण राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, लक्षित बर्गका प्रतिनिधिहरू, सरकारी कार्यालयका प्रतिनिधिहरू, उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरू लगायत वडाबासी नागरिकहरूको उपस्थितिमा बार्षिक समिक्षा गरिएको । समिक्षामा योजना सफलताका बिषयमा, योजना सन्चालनमा देखा परेका समस्याहरू, समाधानका उपायहरूका बिषयमा छलफल गरिएको । आगामी दिनमा कसरी अगाडि बढ्ने भन्ने बिषयमा वडागत रूपमा निर्णय गरिएको ।

२.२ विषयगत निकायहरु स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपूर्व सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

- विषयगत निकायको रूपमा रहेका कृषि, स्वास्थ्य, पशु, शिक्षा लगायतका कार्यालयहरूले सम्बन्धित जिल्ला स्थित कार्यालयमा रिपोर्ट प्रतिवेदन ।

२.३ स्थानीय तह गठन पश्चात सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा ।

गत आर्थिक वर्षको सन्दर्भमा भन्नुपर्दा स्थानीय तहको गठन पश्चात निर्वाचित बडी आइसकेपछि र आउनु अघि गरी मुख्यतः कार्यालय व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रमुखता दिइएको अवस्था छ ।

१. गाउँपालिका घोषणा हुँदा गर्दा साविकको ५ नं. वडा कार्यालयको एकवटा कोठामा सिमित रहेको गाउँपालिका कार्यालयलाई कृषि सेवा केन्द्रको भवनमा सारिएकोमा उक्त भवनलाई सामान्य मेन्टेनेन्स लगायतका कार्य गरी कार्यालयमा आवश्यक पर्ने फर्निचर, कम्प्युटर, प्रिन्टर, फोटोकपीमेशीन, लगायतका दैनिक प्रशासनिक कार्यका लागि आवश्यक पर्ने मेशीनरी उपकरणहरूको व्यवस्थापन गरी कार्यालयलाई सेवाग्राही मैत्री कार्यालयको रूपमा स्थापना गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

२. पारदर्शिता सुशासनको आधारस्तम्भ भएकाले गाउँपालिकामा भए गरेका महत्वपूर्ण काम कारवाहीहरूलाई परम्परागत सूचना पार्टीमा सूचना टाँस्ने आम नागरिकलाई सु सूचित गर्ने काम गरिएको छ ।

३. कार्यालयको काम समयमै व्यवस्थित होस भनी प्रत्येक महिना नियमित रूपमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठक, कर्मचारीहरूको बैठक, वडाहरूमा वडा समितिको बैठक तथा आवश्यकता अनुसार अन्य बैठकहरू राखी छलफल गर्ने र निर्णय गर्ने गरिएकोले कार्य प्रक्रियामा पनि सहजीकरण हुने गरेको महसुस गरिएको छ

४. हाल मुख्य कार्यालयमा कार्यकारी अधिकृत सहितका केही कर्मचारीहरू एवं सम्पूर्ण वडाहरूमा वडासचिवहरू वहाली भई काम कारवाहीहरूलाई छिटो छरितो एवं गतिशील बनाइराखेका छन भने जनप्रतिनिधिहरूको वहालीले गाउँपालिकाबासीहरूमा उत्साह संचार भएको छ ।

५. सार्वजनिक एवं सरकारी जग्गाहरूको संरक्षण गर्ने दायित्व गाउँपालिकाको समेत हुने भएकाले सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गा छानवीन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने समिति गठन गरी गरिएको र उक्त समितिले उपरोक्तानुसारको लगत एकीन गरि पेश गर्ने कार्य अघि बढाएको छ । जसले गर्दा यो गाउँपालिकामा सार्वजनिक र सरकारी जग्गा कति छ भन्ने तथ्यांक प्राप्त हुनेछ । जसले सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षण र उपयोगमा सहयोग पुग्ने देखिन्छ ।

६. जनप्रतिनिधि वहाली पछि समग्र गाउँपालिका क्षेत्रलाई पूर्ण खोप सूनश्चित गाउँपालिकाको रूपमा घोषणा गर्न सफल भईएको छ ।

७. विश्व वातावरण दिवसका दिनदेखि बजार क्षेत्रमा रहेको फोहरमैलाको व्यवस्थापन गर्ने कार्यको थालनी गरिएको छ ।

२.४ गैह्रसरकारी संघसंस्थाहरूबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

यस गाउँपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई काम गर्ने गैससहरू गाउँपालिकासँग सम्पर्क राख्न आइसकेको अवस्था नभएको ।

खण्ड ३ - आगामी आ.व.२०७४/७५ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

३.१ सोंच: आँधीखोला गाउँपालिकालाई समृद्ध गाउँपालिकाको रूपमा स्थापित गर्ने दिशामा अग्रसर रहने।

३.२ लक्ष्य: सोचाइमा रहेको गरीबी, पूर्वाधारजन्य गरीबी र अर्थिक गरीबी घटाउने ।

३.३ उद्देश्य: सचेतनामूलक र सीपमूलक कार्यक्रम, पूर्वाधार निर्माण, कृषिमा व्यवसायिकता, प्राविधिक शिक्षा र पर्यटनमा जोड दिइ आम नागरिकमा परिवर्तनको अनुभूति दिलाउनु गाउँपालिकाको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

३.४ अपेक्षित उपलब्धी:

- ३.४.१. गाउँपालिकाको केन्द्र र वडा केन्द्रहरूका जोड्ने सडकहरू स्तरउन्नति भएको हुनेछ ।
- ३.४.२. नाउडाँडा कार्कीनेटा सडकको सेतीदोभान - हिले खण्ड स्तरउन्नति भएको हुनेछ ।
- ३.४.३. सेतीदोभान - बेजाड - पञ्चमूल सडक स्तरउन्नति भएको हुनेछ ।
- ३.४.४. गाउँपालिकाको भवन निर्माणको कार्य शुरु भएको हुनेछ ।
- ३.४.५. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूमा आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण कर्मचारीहरू बहाली भइसकेका हुनेछन्
- ३.४.६. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेटको सेवा शुरुभइ सकेको हुनेछ ।
- ३.४.७. योजना कार्यान्वयनमा पददतिको विकास भएको हुनेछ ।
- ३.४.८. एक वडा एक प्राविधिक उपलब्ध भएको हुनेछ ।
- ३.४.९. एक वडा एक आरनको व्यवस्था भएको हुनेछ ।
- ३.४.१०. एक वडा ५ ब्यवसायिक कृषकले ब्यवसाय शुरु गरिसकेको हुनेछन् ।
- ३.४.११. गाउँपालिकामा नक्सापासको कार्य आरम्भ भएको हुनेछ ।
- ३.४.१२. भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणको तालिम सञ्चालन भइ सबै सिकर्मी डकर्मीहरूले भुकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण गर्न थाल्नेछन ।
- ३.४.१३. अनलाइन सिस्टमबाट रिपोर्टिङ लिने र दिने काम भएको हुनेछ ।
- ३.४.१४. गाउँघर क्लिनिकबाट जेष्ठनागरिकहरूको चेकजाँच शुरुवात भएको हुनेछ ।
- ३.४.१५. प्रगतिशील करको रूपमा एकीकृत सम्पत्ति कर लागु भएको हुनेछ ।
- ३.४.१६. कृषि, पशु विमाको अभिमूखिकरण भइ सर्वत्र विमाको शुरुवात भइसकेको हुनेछ ।
- ३.४.१७. गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको बाहिर पट्टी डिजिटल नागरिक बडापत्रको स्थापना भएको हुनेछ
- ३.४.१८. पर्यटकीय क्षेत्रहरूको पहिचान गरी पर्यटन पूर्वाधारहरूको निर्माणको थालनी भएको हुनेछ ।

३.५ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरू

३.५.१ समग्र नीति तथा आधारहरू

पर्यटन र कृषिको बिकास हाम्रो आधार, सुशासन र समृद्ध आँधीखोला

हाम्रो कार्यभार भन्ने मूल नाराका साथ गाउँपालिकाको समृद्धि तर्फको यात्रालाई अगाडि बढाउने मूल नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

३.५.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू:

(क) आर्थिक क्षेत्र

कृषि तथा सिंचाई

- निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यावसायिक कृषितर्फ उन्मुखगर्दै व्यावसायिक कृषिलाई बजारको प्रतिस्पर्धी हुन एवं बिषादीरहित (अर्गानिक), र गुणस्तरीय उत्पादनका लागि कृषिका सबै सरोकारवालाहरू (उत्पादक, प्रशोधनकर्ता, व्यापारी) समेतको माग र आवश्यकता अनुसार उपलब्ध स्रोतको आधारमा सहजीकरण गर्ने नीति लिइने छ ।
- कृषि उत्पादकत्व वृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउन निश्चित अवधिका लागी विपन्न एवं जोखिममा परेका कृषकहरू तथा त्यस्ता सेवा नपुगेका गाउँ क्षेत्रलाई लक्षित गरी साना सिंचाई आयोजनाहरूलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउन पहल गरिने छ ।
- आय आर्जन कार्यक्रम मार्फत सुलभ व्याजदरमा कृषि ऋण प्रदान गरी व्यावसायिक कृषि तर्फ उत्प्रेरित गर्ने नीति लिइनेछ ।

- गाउँपालिकाको पञ्चमूल क्षेत्र, सेतीदोभान क्षेत्र, जुगलेबजार क्षेत्र, चिलाउनेभाटी र अन्य सम्भाव्य क्षेत्रलाई साप्ताहिक वा निश्चित बारहरुमा सञ्जी मण्डी थोक बजार, हाटबजार, तरकारी वा अन्य कृषि उत्पादन संकलन केन्द्रका रूपमा विकास गरी कृषिबजारलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- युवाहरुको विदेश पलायन हुने सोचलाई निरुत्साहित गरी नमूनाको रूपमा १ वार्ड ५ व्यवसायिक कृषक उत्पादन गरी कृषि क्षेत्रका विभिन्न व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- जग्गा बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गरी जग्गाको चक्काबन्दी गर्न प्रोत्साहित गराई उत्पादनमा जोड दिने वातावरण सृजना गर्ने नीति लिईनेछ ।
- मौरीपालन, च्याउको विउ, उन्नत तरकारीको बीउ, फलफूलको विरुवा, प्लाष्टिक टनेल, प्लाष्टिक पोखरी, माछाको भुरा, आधुनिक कृषि औजार तथा उपकरण आदिमा निश्चित प्रतिशत अनुदान दिई पौरखी किसान, कृषक समूहलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- कृषि र पशु शाखामार्फत भकारो तथा गोठ सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरी कृषि उत्पादनमा बृद्धि गर्ने नीति लिईने छ ।
- व्यवसायिक कृषकहरुले कृषि क्षेत्रमा गरेको उपलब्धिलाई मापन गरी प्रतिस्पर्धाका आधारमा पुरस्कृत गर्ने नीति लिईनेछ ।
- लोप हुन लागेका स्थानीय रैथाने जातका बीउ बीजनहरुको संरक्षण गरिनेछ ।
- कृषि विमाका सम्बन्धमा अभिमूखिकरण गरी कृषि विमा प्रति प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- एक गाउँ एक उत्पादनको नीति लिईनेछ ।
- सिचाइयोग्य फाँटहरु तथा कृषि पकेट क्षेत्रको पहिचान गरी सो क्षेत्रमा विभिन्न परम्परागत र आधुनिक प्रविधिको माध्यमबाट खेर गएको पानीलाइ उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आँधीखोला तथा अन्य ठाडोखोलाहरुबाट हुने कटानको रोकथाम गर्ने नीति लिइनेछ ।

पशुपालनतर्फ

- दुध, मासु, अन्डामा आत्मनिर्भर बनी निर्यात गर्ने नीति लिइनेछ । खासगरी हाल गाउँपालिका क्षेत्रमा अण्डाको उत्पादन शुन्य प्रायः भएकाले लेयर्स कुखुराको फार्म सञ्चालनमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- दुध चिस्यान केन्द्रहरुको स्थापना गरी स्थानीय कृषकहरुबाट उत्पादित दुधलाई चिस्यानकेन्द्र मार्फत बजारमा सजह पहुँच पुऱ्याउने नीति लिईनेछ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा गापाको विशेष पहलमा १ वटा घाँसको नर्सरी स्थापना गरिने छ र क्रमशः १ वडा १ नर्सरी स्थापनामा जोड दिईनेछ । जसले गाउँपालिकाको हराभराको मूल नीतिलाई सहयोग पुऱ्याउने विश्वास लिईएको छ ।
- पशुपालनका क्षेत्रमा पशुसेवा प्रसारका कार्यक्रम, समूह समितिहरु गठन र कार्यक्रममा आवद्धता, कृषक भ्रमण, तालीम, गोष्ठी जस्ता सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । समूहगत रूपमा र व्यवसायिक फार्महरुलाई विभिन्न किसिमका अनुदानका कार्यक्रम मार्फत किसानहरुको प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईने छ ।
- कृत्रिम गर्भाधान मार्फत नश्ल सुधार गरी दुध तथा मासु उत्पादमा बृद्धि गर्ने नीति लिइने छ ।
  - पशु विमा सम्बन्धमा अभिमूखिकरण गरी पशु विमा प्रति प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।

उद्योग/ वाणिज्य/ आपूर्ती

- उद्यमशिलता विकास एवं आयमूलक रोजगारी अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी महिला, दलित, आदिवासी/जनजाती र व्युत्पन्न समुदाय एव पछाडि परेका जनसमुदायलाई लघु उद्यममा सहभागी गराइने नीति लिइने छ ।
- लक्षित समुदायमा आय आर्जनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- गुणस्तरहीन एवं म्याद नाघेका बस्तुहरुको बिक्री बितरणलाई रोकन प्रभावकारी कदम चालिने छ
- एकाधिकार र कृत्रिम अभावको स्थिति रहन नदिन प्रभावकारी नियमन तथा अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
  - वन तथा वनस्पतीजन्य उद्योगहरुको स्थापना गरी आय आर्जनमा बढावा दिने नीति लिईनेछ ।
  - १ वडा २ आरनको नीति लिइ सेवामूलक उद्योग स्थापनामा जोड दिईनेछ ।

पर्यटन/संस्कृति

- सिरुवारी, अन्धाअन्धी, श्रवणकुमार, पन्चासे,ड हरे, ढड्डु बुडो हिले, जुम्लीठान, चुले सिद्धगुफा लगायत अन्य संभाव्य क्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।
- सम्भावित पर्यटकीय एवं सास्कृतिक क्षेत्रहरुको पहिचान र विकास गरी दिगो आर्थिक विकास र रोजगारीको सृजना गर्दै लगिने नीति लिइनेछ ।
- पर्यटकीयस्थल, ऐतिहासिकस्थल, धार्मिकस्थल, देवालय, शिवालय, गुम्बाहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।

- डहरेको लेकलाई जडल पार्कको रुपमा स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र

शिक्षा:

- आधारभुत बाल विकास केन्द्र तथा लक्षित समूहका बालबालिकाहरुको पहुँच बढाउन विभिन्न प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरु ल्याउने नीति अपनाइनेछ ।
- राष्ट्रिय तथा अर्न्तराष्ट्रिय गै.स.स.हरुको साभेदारी (partnership) मा बालबालिकाको हित र कल्याणको लागी सहयोगात्मक (supportive) र प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुको पूर्वाधार विकासमा जोड दिने नीति लिईनेछ ।
  - खुला विश्वविद्यालयका केन्द्रीय वा क्षेत्रीय ईकाइहरु स्थापनामा पहल गर्ने नीति लिईने छ ।
  - गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये कम्तिमा १ विद्यालयलाई प्राविधिक विद्यालय र १ विद्यालयलाई नमूना विद्यालयको रुपमा विकास गर्ने नीति लिईने छ ।
  - विद्यालय पहुँच भन्दा बाहिर रहेका, वीचैमा कक्षा छाड्ने बालबालिकालाई विद्यालय भित्र्याउन आवश्यक पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।

स्वास्थ्य:

- जनस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित प्रतिरोधात्मक, निदानात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक तथा निरोधात्मक स्वास्थ्य सेवाहरु प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको सिद्धान्तअनुसार सञ्चालन गरिनेछ । सञ्चालनमा रहेको अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवालाई विस्तार गरिनेछ ।
- आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच बढाउनका लागि गाउँपालिका, निजी तथा गैरसरकारी निकायहरुबाट एकीकृत रुपमा विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवाबाट वञ्चित गाउँवासी, समुदाय (आदिवासी/जनजाती, दलित, अपाङ्ग,)लाई लक्षित गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतनामूलक र विशेष लक्षित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य (प्रजनन स्वास्थ्य) र बाल स्वास्थ्य-खोप, पोषणमा थप जोड दिइने छ ।
  - स्वास्थ्य विमा गराउन सबै गाउँपालिकावासीलाई सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
  - गाउँ घर क्लिनिक मार्फत बालबालिकाहरुको स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने नीति लिईनेछ ।
  - स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको दक्षता बृद्धि गर्न पुनर्ताजकी तालिम दिइनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई:

- खानेपानी सुविधा नपुगेका ठाउँमा जनताको पहुँच विस्तारका साथै खानेपानीको गुणस्तरमा समेत ध्यान दिइनेछ ।
- एक घर एक धाराको सरकारी नीतिलाई गा.पा.को हकमा समेत आत्मसात गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
- सरसफाई कार्यक्रमलाई खानेपानी आयोजनाको अभिन्न अङ्गको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । गाउँक्षेत्रको सरसफाई कार्यलाई तीव्रता र निरन्तरता दिइने छ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि फोहरलाई कुहिने र नकुहिने गरी वर्गिकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ भने नकुहिने र पुनः प्रयोग गर्न सकिने फोहरलाई निजी क्षेत्रको सहयोगमा शुल्क असुलीका माध्यमबाट व्यवस्थापन गर्ने नीति लिईनेछ ।

महिला तथा बालबालिका :

- महिलाहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आधुनिक सीप तथा तालिम लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- महिलाहरुको आयमा बढोत्तरी हुने खालका सीप र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- महिला हिंसा तथा महिलालाई गरिने दुर्व्यवहार रोक्न शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- **बालबालिका:** बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा तथा नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी “बालमैत्री स्थानीय शासन: राष्ट्रिय रणनीति र कार्यान्वयन कार्यविधि- २०६८”लाई आत्मसात गरी यस आँधीखोला गाउँपालिकालाई पूर्ण रुपमा बालमैत्री स्थानीय तहको रुपमा स्थापित गराउने उद्देश्य लिइने छ ।
- आ.व. २०७४/०७५ मा बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम सम्बन्धमा अभिमुखिकरण गर्ने र त्यसपछिका वर्षहरुमा यस कार्यक्रमलाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईने छ ।
- बालबालिकालाई सबै किसिमका दुर्व्यवहार, यातना, अपहरण र भेदभावमुक्त बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विपन्न बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी विशेष लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- बालश्रम न्यूनिकरणको नीति लिईनेछ ।

भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरू:

- विश्वव्यापी मापदण्ड अनुरूप सडक, यातायात, सार्वजनिक स्थल, सरकारी भवन, अस्पताल र विद्यालयहरू अपाङ्ग मैत्री बनाइनेछ ।
- सामाजिक आर्थिक पूर्वाधारहरूको विकास गरी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि स्वतन्त्र, स्वावलम्बी र मर्यादित जीवनयापनका अवसरहरूको सिर्जना गरिनेछ ।
- भिन्न क्षमता भएका भएका व्यक्तिहरूको सशक्तिकरणका लागि उनीहरूका संस्थाहरू तथा सरकारी एवं राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रीय गैरसरकारी संस्थाहरूसँग अन्तरसम्बन्ध, सहकार्य, सहयोग र समन्वयलाई सुदृढ बनाइने नीति लिइने छ ।

युवा:

- सामाजिक आर्थिक उद्यमशीलताको विकास गर्दै युवाहरूलाई रोजगारी तथा स्वरोजगारी र सामाजिक कार्यका लागि अवसर प्रदान गरिनेछ ।
- विदेश पलायन हुने युवा सोचलाई निरुत्साहित गरी नमूनाको रूपमा युवा व्यवसायिक कृषक उत्पादन गरी कृषि क्षेत्रका विभिन्न व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।
- युवाहरूको शिक्षा, तालिम, रोजगारीलाई विशेष ध्यान दिइनेछ । युवाहरूलाई गाउँ भित्र नै आफ्नो भविष्य छ भन्ने भावनाजागृत गराउन एवं आफ्नो श्रम र सीपको सदुपयोग गर्न प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- युवाहरूको सर्वाङ्गीण व्यक्तित्व विकासका लागि खेलकुदमा सहभागी हुन प्रेरित गरिनेछ ।
- युवा खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन गर्न अध्यक्षकप रनिङ्गशील्ड खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।

ज्येष्ठ नागरिक:

- ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई लक्षित गरी सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट सञ्चालनमा रहेका ज्येष्ठ नागरिक भत्ता लगायतका आर्थिक सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई सदुपयोग गर्ने नीति लिइने छ ।
- गाउँ घर क्लिनिक मार्फत ज्येष्ठनागरिकहरूको स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गर्ने नीति लिईनेछ ।

(ग) पूर्वाधार क्षेत्र

भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र:

- वडा केन्द्रबाट गाउँपालिकाको केन्द्रसम्म पुग्ने सडकहरूलाई स्तरउन्नति तथा कालोपत्रे गर्न प्राथमिकता दिने नीति लिईनेछ ।
- समुदायबाट पहिचान गरिएका भौतिक पूर्वाधारका क्षेत्रहरूको निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालन गरिने हरेक खालका विकास निर्माण तथा सेवा प्रकृत्यामा वातावरण संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा विशेष जोड दिइनेछ । सार्वजनिक सडकको दाँयाबाँया वृक्षारोपण गर्नुपर्ने नीति लिईनेछ ।
- पूर्वाधारको विकास एवं निर्माण गर्दा आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछाडि परेका वर्ग, समुदाय, जाती र क्षेत्र लाभान्वित हुने गरी सन्तुलन कायम गर्ने नीति लिइने छ ।
- गाउँपालिका भित्रका रणनीतिक सडकहरूको पहिचानको लागि आवश्यक मापदण्डहरू तय गरिने छ साथै गाउँपालिका भित्रका सडक र आयोजनाहरूको अभिलेख तयार गरिने छ ।
- हरेक वर्षको फागुन मसान्तभित्र पूर्वाधार तर्फका आयोजनाहरू सम्पन्न गराउने नीति लिइनेछ ।

यातायात व्यवस्थापन:

- गाउँ सडक यातायात गुरुयोजना निर्माण गरिने छ ।
- वातावरणमैत्री सवारी साधनहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइने छ ।
- नागरिकहरूलाई सहज पहुँचका लागि हाल भईरहेको कठिनाईलाई ध्यानमा राख्दै सार्वजनिक यातायातलाई नाउडाँडादेखी हिलेखोलासम्म निरन्तर घुमीरहने गरी स्थानीय यातायात सेवा सञ्चालन गर्न विशेष पहल गरिने छ ।

बस्ती विकास तथा शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी नीति

- यस गाउँपालिकाको बस्ती विकास तथा शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड निर्माण गरिने छ ।
- भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण आचार संहितालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्दै लगिनेछ । सरकारी भवनहरू निर्माण गर्दा अपाङ्ग मैत्री भएमा मात्र नक्सा पास गर्ने नीति लिइने छ ।
- नक्शा पास गर्ने गराउन र भू-कम्प प्रतिरोधी भवन बनाउन आवश्यक तालिम र सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- गाउँस्तरीय सडकहरू ग्राभेल तथा पिच गर्न अनिवार्य रूपमा सडकको चौडाई ६ मिटर हुनुपर्ने नीति लिइने छ । तोकिएको मापदण्ड नपुगी सडक पिच, ग्राभेल, खानेपानी तथा सडक बत्ती उपलब्ध नगराइने नीति लिइनेछ ।
- सडक दाँयाबाँयाका अतिक्रमित भवन टहरा हटाउने नीति लिइने छ ।

सूचना । प्रविधि

- चालु आ.व.मै गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको नाममा **web site**, फेसबुक खोल्ने र कार्यपालिका कार्यालय र वडा कार्यालयहरूबीच इन्टरनेटको माध्यमबाट रिपोर्ट पेश र स्वीकृति गर्ने अभ्यासको शुरुवात गरिने छ ।
  - एक वडा एक सूचना केन्द्र स्थापनामा जोड दिइने छ ।
  - गाउँपालिकाको केन्द्र र वडा केन्द्रमा (टेलिफोन र इन्टरनेटको) सिधै सञ्चार सञ्जाल निर्माण गर्न जोड दिइनेछ ।
- उर्जा र बैकल्पिक उर्जा
- उज्यालो घरआवास कार्यक्रममार्फत बैकल्पिक उर्जाको उपयोगलाई प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ ।
- वडा नं. ५ सेतीदोभानमा रहेको सेतीखोला साना जलबिधुत आयोजनाको पुनर्निर्माण र उपयोग सम्बन्धमा अध्ययन गर्दै सोको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्तिको यकीन र संरक्षणको कार्य अघि बढाइने छ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

वन

- नाँड.गा डाँडाहरूमा वृक्षारोपण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वन क्षेत्रमा उपलब्ध हुने चिराइतो, अम्रिसो, कुरीलो, लौसी, वेदबाँस जस्ता विभिन्न प्रजातिका रुख विरुवा एवं जडीबुटीलाई व्यवसायिक खेती तर्फ उन्मुख गरी आय आर्जनको माध्यम बनाउने नीति लिइनेछ ।
- वन र वनक्षेत्रलाई व्यवस्थापन गरी आयमूलक क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वन, कृषि, भू तथा जलाधार संरक्षण, वातावरण आदि परस्पर सम्बन्धित विषयहरूमा एकीकृत रूपमा योजना सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बन पैदाबरमा आधारित लघु उद्घम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- समूहद्वारा बिरुवा उत्पादन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक वन व्यवस्थापनको नीति लिइनेछ ।
- निजी वन दर्ता गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बन क्षेत्र मा रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूमा उध्यान निर्माणको नीति लिइनेछ ।
- व्यवसायिक रूपमा काठ दाउरा निकासी तथा वनजन्य जडिबुटी वा गैर काष्ठ वन पैदाबर बिक्री वितरणमा कर लगाउने नीति लिइनेछ ।
- बन फँडानीलाई निरुत्साहित गरी लोपोन्मुख वन्यजन्तु संरक्षणमा जोड दिने नीति लिइनेछ ।

सार्वजनिक जग्गा संरक्षण:

- गाउँक्षेत्र भित्रका सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षणको लागि विशेष पहल गरिनेछ । गाउँक्षेत्र भित्रका ऐलानी/प्रतिजग्गाको लगत लिइ संरक्षणको कार्यलाई अगाडि बढाइने छ र ऐलानी/प्रति जग्गाको उपयोग गरी आय आर्जनको रूपमा परिणत गर्न योजना र कार्यक्रमहरू बनाई कार्यान्वयन गरिने छ । साथै सरकारी जग्गाहरूको समेत लगत लिई व्यवस्थित गरिने छ । सार्वजनिक जग्गामा बनेका घर, भवन, सटर, टहरा, घुम्तीहरूलाई गाउँपालिकाको दायरामा ल्याइने नीति लिइनेछ ।

वातावरण:

- नेपाल सरकारले तयार गरी लागु गरेको वातावरणमैत्री स्थानीय शासनको प्रारूप अनुसार यस गाउँपालिकाले आगामी आ.व.देखी नै कार्य आरम्भ गर्नेछ, र यस प्रारूपलाई गाउँपालिकाले गाउँपालिकाको मुल नीतिको रूपमा लिई सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने छ ।
- प्राकृतिक वातावरणको संरक्षण, पुनःस्थापना र दिगो उपयोगमा जोड दिइनेछ ।
- मूहान तथा पोखरीहरूको संरक्षण गरी रिचार्ज सिस्टममा ध्यान पुर्याइनेछ ।
- वातावरण व्यवस्थापनको लागि संस्थागत विकास गर्ने विभिन्न निकायहरूको भूमिका र जिम्मेवारीमा स्पष्टता ल्याई पूर्वाधार विकास कार्यलाई वातावरण मैत्री बनाइनेछ
- पानीको स्रोतको दिगोपनाको लागि पुराना कुवा मुहान तथा पोखरीहरूको मर्मत सम्भार एवं संरक्षणका साथै पुनर्भरण पोखरी (Recharge Pond) बनाउने कार्यलाई जोड गर्ने नीति लिइनेछ ।

(ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

राजस्व सम्बन्धी नीतिहरू:

- आन्तरिक आयका नयाँ र स्थायी स्रोतहरूको खोजी गरिने नीति लिइने छ ।
- राजस्व असुलीमा संलग्न कर्मचारीको मनोबल उच्च गराउन आवश्यक उत्प्रेरणात्मक नीति लिइने छ ।
- सम्भव भएसम्म चालु आ.व. र ढिलोमा आगामी आ.व.देखी व्यवसाय कर, सम्पत्ति कर जस्ता करहरूलाई न्यूनतम रूपमा भएपनि गाउँपालिकाको विकासमा मैले पनि योगदान गर्नुपर्छ भन्ने मान्यताको विकास गराउने नीति लिइनेछ । सम्पत्ति कर बाट आएको रकम सम्बन्धित वडाकै विकासमा खर्च गर्ने नीति लिइने छ ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सवारी साधनहरूले नविकरण गर्दा लिइने स्थानीय कर यसै गाउँपालिकामा अनिवार्य रूपमा बुझाउनु पर्ने नीति लिइनेछ ।

पेशकी/बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी नीतिहरू:

- हालसम्मको बेरुजुलाई शुन्यमा भार्ने नीति लिइने छ ।
- पेशकी दिने कार्यलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
- पुरानो पे.फ. बाँकी रहेका व्यक्ति वा संघसंस्थाहरूलाई अविलम्बन् पे.फ. गराउन आवश्यक पहल गरिने छ ।

लेखापालन तथा लेखा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

- लेखा व्यवस्थापन तथा लेखापालनलाई मितव्ययी र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- सार्वजनिक खर्चको मितव्ययीतालाई विशेष ग्राह्यता दिइने छ ।
- गा.पा.को आय व्ययलाई मासिक रूपमा सूचना पाटी तथा वेवसाईटमा सार्वजनिक गरिनेछ ।

कर्मचारी प्रशासन:

- कर्मचारीको मनोबल उच्च पार्ने नीति लिइने छ । कार्यालयको हित र आन्तरिक आयमा सक्रिय रूपमा लाग्ने कर्मचारीलाई उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गर्न आवश्यक मापदण्ड तयार गरिने छ ।
- कर्मचारीलाई सेवा प्रति लगनशील र कर्तव्य निष्ठ बनाउन दण्ड र पुरस्कारको नीति कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

भ्रष्टाचार निवारण कार्ययोजना:

- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयलाई भ्रष्टाचार मुक्त र सदाचार युक्त बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ ।
- सुशासनका आधारभुत मान्यताहरूलाई आत्मसात गर्दै तद्अनुकुलको व्यवहार गर्दै लगिने छ ।
- आँधीखोला गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका कार्यालय र यस अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूलाई देशकै उत्कृष्ट नमूना कार्यालय र अनुकरणीय गाउँपालिका बनाउन चालु आ.व.देखी नै आवश्यक कार्यको थालनी गरिने छ ।
- कार्यालयको उजुरीपेटीका मार्फत उजुरी गुनासाहरूलाई दैनिक रूपमा प्राप्त गरी फछ्यौट गर्दै जाने नीति लिइने छ ।
  - गाउँ कार्यपालिका कार्यालयमा सबै नागरिकहरूले स्पष्ट देख्न र पढ्न सक्ने गरी डिजिटल नागरिक बडापत्र राखिने छ
  - गाउँपालिकाका वडाहरूमा अनलाईन घटना दर्ताको कार्य आगामी आ.व.देखी शुरुवात गरिने छ ।

३.६ मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरु

१०१०	कृषि					
		एक वडा ५ व्यवसायिक कृषक कार्यक्रम	गा.पा.भर	७५०.०००	कृषि	1
		कृषि प्रदर्शनी कार्यक्रम	गा.पा.भर	१५०.०००	कृषि	2
		कृषि उपज केन्द्र,	वडा नं. ६	३००.०००	कृषि	3
		कृषि उपज केन्द्र,	वडा नं. ४,सेपत	२००.०००	कृषि	4
		मौरीपालन लागत सहभागिता कार्यक्रम	गा.पा.भर	१०००.०००	लागत सहभागिता समेत	5
		भकारो सुधार कार्यक्रम	गा.पा. भर	१००.०००	पशु	6
		युवा लक्षित कार्यक्रम	गा.पा.भर	५९३.५०८	कृषि	7
		५ स्थानमा पकेट क्षेत्र निर्धारण र व्यवसायिक उत्पादन (काउली,गोलभेंडा, आलु,कांक्रा,अदुवा खुर्सानी)	वडा नं. ४	२००.०००	कृषि	8
		मौरीपालन विस्तार, घर सहयोग	वडा नं. ४	५०.०००	कृषि	9
		व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम (फलफूल तरकारी खेती, पशुपालन पंक्षी पालन, मस्य पालन, मौरी पालन, इत्यादी) ।	वडा नं. २	२००.०००	कृषि	10
		कृषक क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	वडा नं. २	१५०.०००	कृषि	11
		तरकारी वीड विजन,फलफुलका बिरूवा खरीद तथा वितरण कार्यक्रम	वडा नं. ३	५०.०००	कृषि	12
		कुखुरापालन बाख्रापालन य ोजना	चुत्रेदुङ्गा	५०.०००	कृषि	13
		कृषि लक्षित कार्यक्रम	वडा नं. ५	१००.०००	कृषि	14
		बाख्राको खोर सुधार कार्यक्रम	भुद्रुमपोला	७०.०००	पशु	15

		कृषि लक्षित कार्यक्रम	वडा नं.भर	१००.०००	कृषि	16
				४०६३.५०८		
१०२०	उद्योग तथा वाणिज्य					
		आरन सुधार कार्यक्रम	गा. पा. भर	२००.०००	उद्योग वाणिज्य	17
				२००.०००		
१०३०	पर्यटन					
		अन्धाअन्धी श्रवण कुमार पर्यटन पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम	वडा नं. २,४	१५००.०००	पर्यटन	18
		पन्चासे श्रवणकुमार अन्धाअन्धी सिरुवारी पैदल मार्ग	वडा नं. १,२,३,४	१०००.०००	पर्यटन	19
		जुम्लीथान पर्यटन पूर्वाधार	वडा नं.३	३००.०००	पर्यटन	20
		ओलिबास भ्यूटावर	वडा नं.१	१००.०००	पर्यटन	21
		डहरेको लेकलाइ जडगलपार्कको रूपमा विकास गर्ने सम्भाव्यता अध्ययन एवं पूर्वाधार निर्माण	वडा नं. १,२	२००.०००	पर्यटन	22
		होमस्टे सञ्चालन तथा पूर्वाधार विकास	मोडुवा र सयली	१००.०००	पर्यटन	23
		नौलेमा भ्यूटावर निर्माण ।	नोले	५०.०००	पर्यटन	24
		राजास्वारा देवीस्थान जोड्ने पर्यटकीय पैदलमार्ग निर्माण	१,राजास्वारा	२००.०००	पर्यटन	25
		पर्यटकीय पैदल मार्ग	भक्कीमले	२००.०००	पर्यटन	26
		भीरकुना पिकनिक स्पोर्ट	पञ्चमूल	१००.०००	पर्यटन	27
		पञ्चमूल खनीजदूलो पर्यटन पैदलमार्ग	पञ्चमूल	४००.०००	पर्यटन	28
				४१५०.०००		

१०४०	सहकारी					
		महिला सहकारी तालिम	वडा नं. ४	५०.०००	कृषि	29
				०.०००		
१०५०	वित्तीय क्षेत्र					
		दिगो कृषि बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लागत सहभागिता समेत	आ.खो गा.पा.१,पञ्चमूल	६००.०००	लागत सहभागिता समेत	30
				६००.०००		
२०	सामाजिक विकास					
२०१०	शिक्षा					
		प्राविधिक शिक्षा सहयोग कार्यक्रम	गा.पा.भर	५००.०००	शिक्षा	31
		नमूना शिक्षा सहयोग कार्यक्रम	गा.पा.भर	५००.०००	शिक्षा	32
		विद्यालयमा घेरावार पर्खाल र गेट निर्माण	श्रवण मावि	१००.०००	शिक्षा	33
		विद्यालयमा घेरावार पर्खाल र गेट निर्माण	सेपत मावि	५०.०००	शिक्षा	34
		विद्यालयमा घेरावार पर्खाल र गेट निर्माण	जनप्रिय मावि	५०.०००	शिक्षा	35
		विद्यालयमा घेरावार पर्खाल र गेट निर्माण	श्रवण प्रावि	५०.०००	शिक्षा	36
		विद्यालयमा घेरावार पर्खाल र गेट निर्माण	पञ्चासे निमावि	५०.०००	शिक्षा	37
		जनप्रदिप बहुमुखी क्याम्पस भवन निर्माण ।	दुङ्गिपिप्ले	२००.०००	शिक्षा	38
		गुरुकुल वेद विद्याश्रममा गायत्री यज्ञशाला भवन निर्माण	काफलटारी	१००.०००	शिक्षा	39
		जनप्रदिप मा.वि. मा प्लाष्टर ।	दुङ्गिपिप्ले	१००.०००	शिक्षा	40
		जनज्योति प्रा.वि छाना समेत ।	बसेवारी	५०.०००	शिक्षा	41

		डहरे प्रा.वि भवन निर्माण ।	उखुवारी	५०.०००	शिक्षा	42
		राष्ट्रिय मावि धेराबार	पुवाडाँडा	९०.०००	शिक्षा	43
		बिपि स्मृति प्रा.बि.पूर्वाधार	माझेपोखरी	५०.०००	शिक्षा	44
		अन्धाअन्धी प्रकाश मावि	आठघरे	९०.०००	शिक्षा	45
		श्री त्रि शहीद मा.वि.को खेलमैदान निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,पञ्चमूल	५०.०००	शिक्षा	46
		चन्द्रमा प्रा.वि.धेराबार र कार्यालय व्यवस्थापन	आँ.खो गा.पा.१,काउरे	५०.०००	शिक्षा	47
		जनहित माविको कार्यालय व्यवस्थापन	राजश्वारा	१००.०००	शिक्षा	48
		वालविकास केन्द्र मर्मत सुधार	हिले	५०.०००	शिक्षा	49
		डहरेदेउराली प्रा.बी पूर्वाधार निर्माण	वडा नं. १	५०.०००	शिक्षा	50
		राष्ट्रिय प्रा.बि। अर्घोदी	वडा नं. १	५०.०००	शिक्षा	51
		त्रिवेनी दत्तेलोटे बाल विकास केन्द्रको भवन प्लाष्टर तारवार र खेलसामग्री व्यवस्थापन	आँ.खो गा.पा.१,दत्तेलोटे	५०.०००	शिक्षा	52
		गाउँ फर्क नि.मा.वि.को दुई कोठे भवन निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,धारु	२००.०००	शिक्षा	53
		प्रधुम्न पनेरु मर्मत तथा रडरोगन	वडा नं ५	१००.०००	शिक्षा	54
		प्रधुम्न पनेरु मर्मत तथा रडरोगन	वडा नं ५	१००.०००	शिक्षा	55
		वालहित प्रावि,सरस्वतीप्रावि,छहरेप्रावि,वालरञ्जन प्रावि,गोगनपानीप्रावि पूर्वाधार निर्माण	वडा नं ५	१२५.०००	शिक्षा	56
		भगवती मावि खेलमैदान निर्माण	वडा नं ६,निवुवाबोट	२५०.०००	शिक्षा	57
		जनज्योति आधारभूत वि फर्निचर खरीद तथा मर्मत	वडा नं ६,भज्याड	५०.०००	शिक्षा	58
				३२५५.०००		

२०२०	स्वास्थ्य					
		जेष्ठनागरिक गाउँघर क्लिनिक	गा.पा.भर	१००.०००	स्वास्थ्य	59
		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका लाई प्रोत्साहन	वडा नं. ४	५०.०००	स्वास्थ्य	60
		चिलाउनेबास स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन औषधी खरिद सहित ।	भुजुङगे	१००.०००	स्वास्थ्य	61
		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका क्षमता विकास कार्यक्रम ।	वडा नं. २	५०.०००	स्वास्थ्य	62
		स्वास्थ्य सामाग्री खरीद एवं म.स्वा स्वयंसेविका सपोर्ट	पुवाडाँडा	८०.०००	स्वास्थ्य	63
		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	वडा नं. १	५०.०००	स्वास्थ्य	64
		स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम	वडा नं ५	५०.०००	स्वास्थ्य	65
				४८०.०००		
२०३०	खानेपानी तथा सरसफाइ					
		लरूख काभ्रे पोखरी माझीपोखरी खानेपानी	वडा नं. ३	५००.०००	खा.तथा स.	66
		नयाँटोल पारीथर खानेपानी आयोजना	वडा नं. ५	३००.०००	खा.तथा स.	67
		मूलाबारी गुहेले खानेपानी मर्मत आयोजना	वडा नं. ३	२५०.०००	खा.तथा स.	68
		गुईचे खानेपानी टंकी निर्माण	वडा नं. ४	५०.०००	खा.तथा स.	69
		दह ठूलाखेत पानी टंकी निर्माण	वडा नं. ४	१००.०००	खा.तथा स.	70
		सिमलचौर ख.पा.	वडा नं. ४	५०.०००	खा.तथा स.	71
		तल्लो लौसिवोट ख.पा.	वडा नं. ४	५०.०००	खा.तथा स.	72
		खडकरीखानेपानी मर्मत	वडा नं. ४	५०.०००	खा.तथा स.	73
		सेपत सिरान चौर खानेपानी मर्मत	वडा नं. ४	५०.०००	खा.तथा स.	74

		तिखाचुली खानेपानी मर्मत	वडा नं. ४	५०.०००	खा.तथा स.	75
		बुढोखोला महभिर खानेपानी योजना मर्मत ।	काफलटारी	१००.०००	खा.तथा स.	76
		गहुँखोला मोडुवा खानेपानी मर्मत योजना ।	मोडुवा	१००.०००	खा.तथा स.	77
		बान्नेखोला - पोखराचौर खानेपानी योजना ।	पोखराचौर	५०.०००	खा.तथा स.	78
		बसेवारी खानेपानी योजना मर्मत ।	बसेवारी	५०.०००	खा.तथा स.	79
		जुकुपानी खानेपानी तथा सरसफाइ योजना ।	थुम	५०.०००	खा.तथा स.	80
		जोगिनी खोरिया सहेली खानेपानी योजना ।	सयली	५०.०००	खा.तथा स.	81
		वेल्यानी खानेपानी योजना ।	वैतेनि	५०.०००	खा.तथा स.	82
		राधेवारी तल्लोकुवा अडेखाल्टा मिटर खानेपानी	राधेवारी	४००.०००	खा.तथा स.	83
		राधेवारी कमेरेपानी खानेपानी	राधेवारी	७०.०००	खा.तथा स.	84
		माझकटेरी खानेपानी	माझकटेरी	१००.०००	खा.तथा स.	85
		ठूला घर खापा योजना	रानीस्वाँरा	५०.०००	खा.तथा स.	86
		विपन्न परिवार शौचालय निर्माण सहयोग कार्यक्रम	वडा नं. ३	५०.०००	खा.तथा स.	87
		फेदीपानी बिसोना आरूपाटा पुवाडाडा खानेपानी	वतासे	९०.०००	खा.तथा स.	88
		वतासे गोडुडा आँठे खानेपानी योजना	वतासे	६०.०००	खा.तथा स.	89
		बिरोटा खोल्सादेखी हरोटा खानेपानी	हरोटा	५०.०००	खा.तथा स.	90
		पिडालुबारी खरबारी खापा	फूँवासे	६०.०००	खा.तथा स.	91
		कुवापानी वडाकार्यालय खानेपानी	वडा नं. ३	१००.०००	खा.तथा स.	92
		घुमाउने चोतारा, सालघारी,चिसापानी,खोल्सा,आँगे	वडा नं. ३ टोल नं ४	१००.०००	खा.तथा स.	93

		तारी टंकी निर्माण तथा मर्मत				
		दुर्लुङ्गे डाँडाथर खानेपानी योजना	वडा नं. १	१००.०००	खा.तथा स.	94
		मजुवा दुवै टोलमा खानेपानी निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,मजुवा	५०.०००	खा.तथा स.	95
		फलाँटे खानेपानी योजना मर्मत	मान्केस्वाँरा,चुत्रेदुङ्गा, काउरे	५०.०००	खा.तथा स.	96
		खरिदुङ्गा हेम्रोड चिप्लेटी मूल खानेपानी योजना	आँ.खो गा.पा.१	५०.०००	खा.तथा स.	97
		विरवली कामीटारी खानेपानी मर्मत	आँ.खो गा.पा.१	५०.०००	खा.तथा स.	98
		ढाँडाको खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	गा.पा.१,राजास्वाँरा	५०.०००	खा.तथा स.	99
		खौरैटो खानेपानी इन्टेक र पाइप खरीद	वडा नं. ५, ठूलीबराय	५०.०००	खा.तथा स.	100
		पुलको मुख खानेपानी सुधार	वडा नं. ५, कालाभैरब	५०.०००	खा.तथा स.	101
		सेतीदोभान खानेपानी मर्मत सुधार	वडा नं. ५, सेतीदोभान	१००.०००	खा.तथा स.	102
		शौचालय निर्माण तथा खानेपानी जडान , सामुदायिक भवन	वडा नं. ५ शिवजी टोल	१००.०००	खा.तथा स.	103
		भुद्रुङपोला खा.पा.	भुद्रुङपोला	१५०.०००	खा.तथा स.	104
		टिकाजा खानेपानी	वडा नं ६,टिकाजा	१५०.०००	खा.तथा स.	105
		पधेराँ मर्मत	वडा नं ६,	१००.०००	खा.तथा स.	106
		बिमराबोट करेन्डाँडा भस्मे खानेपानी योजना स्तरउन्नति	वडा नं ६, विमराबोट	५०.०००	खा.तथा स.	107
				४९३०.०००		
२०४०	संस्कृति प्रवर्द्धन					
		पुलको मुखको शिवालयमन्दीर पूर्वाधार निर्माण	वडा नं.५	४००.०००	संस्कृति प्रवर्द्धन	108

		बौद्ध गुम्बा	वडा नं. २	१००.०००	सस्कृति प्रवर्दन	109
		नौमती बाजा व्यवस्थापनमा सहयोग	वडा नं. ४	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	110
		कालीका मन्दिर व्यवस्थापन	वडा नं. ४	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	111
		बौद्ध गुम्बा, गुरुकुल, कालिका मन्दिर, मौलो पुजा, देवीस्थान, डहरे देउराली	वडा नं. २	१००.०००	सस्कृति प्रवर्दन	112
		दलित मन्दिर प्लाष्टर तथा धेरावार	वडा नं. २	१००.०००	सस्कृति प्रवर्दन	113
		नौमती बाजा संरक्षण	वडा नं. २	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	114
		तीज गीत प्रतियोगिता	वडा नं. ३	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	115
		मौलिक संस्कृति प्रवर्दन कार्यक्रम	वडा नं. १	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	116
		तीज गीत प्रतियोगिता	वडा नं ५	५५.०००	सस्कृति प्रवर्दन	117
		नौमती बाजा संरक्षण कार्यक्रम	वडा नं ५	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	118
		थुम्की शिवमन्दीर प्लाष्टर	वडा नं ६, थुम्की	५०.०००	सस्कृति प्रवर्दन	119
		देउराली शिवमन्दीर निर्माण	वडा नं ६, देउराली	१००.०००	सस्कृति प्रवर्दन	120
		पर्व, मेला, महोत्सव, दिवस, सभा समारोह सपोर्ट कार्यक्रम	गा पा भर	४७५.०००	सस्कृति प्रवर्दन	121
				१६८०.०००		
२०५०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन					
		पार्क उद्यान निर्माण	गा.पा. भर	५००.०००	मनोरञ्जन	122
		अध्यक्षकप रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता	गा.पा.भर	३००.०००	खेलकुद	123
		युवा तथा खेलकुद खेलमैदान निर्माण, खेलकुद कार्यक्रम	वडा नं. २	२००.०००	खेलकुद	124
		खेलकुद सामाग्री खरीद	सिरुवारी	५०.०००	खेलकुद	125

		सिरुवारी धारू				
		खेलमैदान निर्माण	पानीगैहा	५०.०००	खेलकुद	126
		खेलकुद मैदान विस्तार	हिले	५०.०००	खेलकुद	127
		खेलकुद प्रतियोगिता	वडा नं ५	५०.०००	खेलकुद	128
		युवा तथा खेलकुद प्रतियोगिता	वडा नं ६	५०.०००	खेलकुद	129
				१२५०.०००		
२०६०	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण					
		महिला, दलित, जनजाति नेतृत्व । क्षमता विकास	गा.पा.भर	३००.०००	लै.स. सा.स.	130
		गाउँसुधार आमा समूह पूर्वाधार निर्माण	वडा नं. २	१५०.०००	लै.स. सा.स.	131
		टोल बिकास संस्था क्षमता विकास कार्यक्रम	गा.पा. भर	२००.०००	लै.स. सा.स.	132
		योजना व्यवस्थापन तथा उपभोक्ता सम्बन्धी तालीम	गा.पा.भर	३००.०००	लै.स. सा.स.	133
		सिद्धार्थ बौद्ध गुम्बा पञ्चमूल सामुदायिक भवन	वडा नं. १	५००.०००	लै.स. सा.स.	134
		वैतेनी सामुदायिक भवन	वडा नं.५	२००.०००	लै.स. सा.स.	135
		वालवालिका सृजनात्मक रचनात्मक कार्यक्रम	वडा नं. ४	५०.०००	लै.स. सा.स.	136
		जेष्ठनागरिक सम्मान कार्यक्रम	वडा नं. ४	५०.०००	लै.स. सा.स.	137
		अपांग लाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम	वडा नं. ४	५०.०००	लै.स. सा.स.	138
		आमा समूह भवन प्लाष्टर र शौचालय निर्माण	वडा नं. ४	५०.०००	लै.स. सा.स.	139
		महिला,दलित,वालवालिका,जनजाती, अपांग,ज्येष्ठनागरिक आयआर्जन क्षमता अभिवृद्धि	वडा नं. २	३००.०००	लै.स. सा.स.	140
		विपन्न महिला आय आर्जन कार्यक्रम र सावुन बनाउने तालिम	वडा नं. ३	१००.०००	लै.स. सा.स.	141

	भिन्न क्षमता भएकाहरूका लागि जीवीकोपार्जन कार्यक्रम	वडा नं. ३	५०.०००	लै.स. सा.स.	142
	जेष्ठ नागरिक सम्मान	वडा नं. ३	५०.०००	लै.स. सा.स.	143
	बालबालिका क्षमता बिकास कार्यक्रम	पुवाडाँडा	५०.०००	लै.स. सा.स.	144
	लैङ्गिक समानता र समावेशीकरण सम्बन्धी तालीम	वडा नं. १	५०.०००	लै.स. सा.स.	145
	विक टोलको संशानघाट व्यवस्थापन	सिरुवारी	५०.०००	लै.स. सा.स.	146
	सचेतना केन्द्र भवन प्लास्टर	आँ.खो गा.पा.१,त्रिवेनी	५०.०००	लै.स. सा.स.	147
	परियार टोलको संशानघाटमा ठाँटी निर्माण	सिरुवारी	५०.०००	लै.स. सा.स.	148
	जेष्ठनागरिक सम्मान कार्यक्रम	वडा नं. १	१००.०००	लै.स. सा.स.	149
	भगेरथान आमासमूह काउरे पूर्वाधार निर्माण	वडा नं. १	१००.०००	लै.स. सा.स.	150
	चुत्रेढुङगा अग्रबती बनाउने तालिम	चुत्रेढुङगा	५०.०००	लै.स. सा.स.	151
	महिला सशक्तिकरण तालीम	वडा नं ५	५०.०००	लै.स. सा.स.	152
	छुवाछुत र सामोजिक विभेद बिरुदको अभिमूखिकरण कार्यक्रम	वडा नं ५	५०.०००	लै.स. सा.स.	153
	वादविवाद प्रतियोगिता,हाजिरीजवाफ	वडा नं ५	५०.०००	लै.स. सा.स.	154
	दलीत लक्षित । महिला लक्षित आयमूलक कार्यक्रम	वडा नं ५	५०.०००	लै.स. सा.स.	155
	जेष्ठनागरिक सम्मान कार्यक्रम	वडा नं ५	५०.०००	लै.स. सा.स.	156
	अपाङ्ग आय मूलक। सम्मान कार्यक्रम	वडा नं ५	५०.०००	लै.स. सा.स.	157
	वालवालिका रचनात्मक कार्यक्रम	वडा नं ६ भर	५०.०००	लै.स. सा.स.	158
	जेष्ठनागरिक सम्मान कार्यक्रम	वडा नं ६	५०.०००	लै.स. सा.स.	159
	अपाङ्ग आय मूलक। सम्मान कार्यक्रम	वडा नं ६	५०.०००	लै.स. सा.स.	160

				३३००.०००		
३०	पूर्वाधार विकास					
३०१०	स्थानीय सडक, पुल तथा झोलुङ्गेपुल					
1		कृषि पुलको मुख वड्या बसेवारी बेझाड पञ्चमुल	वडा नं. २ र १	१५००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	161
2		सेपत भर्स्याड देउराली पञ्चासे सडक स्तरउन्ती	वडा नं. ४	२०००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	162
3		गाउँपालिका भवन पुलको मुख वड्या सडक स्तरउन्नति	वडा नं. ५ र २	४००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	163
4		पारीवन चिलाउनेबास झारखोला	वडा नं. ४ र २	१०००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	164
5		फुलबारी पुवाडाँडा खौला लाकुरी शहीद मार्ग	वडा नं. ३	७००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	165
6		ढाँडीखेत काल्ना सम्धीखोला	वडा नं. ६	५००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	166
7		सेपत बाढुङगा कमेरे रिमालस्वाँरा कार्कीनेटा	वडा नं. ४	४००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	167
8		जुग्ले गोगनपानी वाँगे पञ्चासे	वडा नं ५	४००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	168
9		छापा ठूलीबराय वाँसकोट लाकुरी गोगनपानी	वडा नं. ५	५००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	169
10		पातीखोला मोटरबाटो	वडा नं. ६	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	170
11		काउले थुम्की फापरथुम लोहोसे गोरेटो बाटो	वडा नं. ६	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	171
12		प्यारीकटेरी पुरकटेरी साहुडाँडा भिरकटेरी आठघरे	वडा नं. ३	३००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	172
13		बर्खे धारु फुलबारी गो.बा.	वडा नं. १	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	173
14		खड्केटारी दोभिल्ला नाम्दीखोला टुनीखोला खण्ड मोटरबाटो	वडा नं ४	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	174
15		देउराली पञ्चासे	वडा नं ४	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	175

16		सिमलचौर वाट कमेरे जनो खोलामा पुल	वडा नं ४	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	176
17		सिरानचौरदेखी ढाँडखर्कसम्म गोरेटो बाटो	वडा नं ४	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	177
18		मान्छेको टाउको देखी डहरपरि पातलेडिल गोरेटो सुधार	वडा नं ४	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	178
19		मान्छेको टाउको देखी बैडा मो.बाटो	वडा नं ४	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	179
20		चिलाउनेभाटी जरेखोला भण्डार थुम्का मडुवा ग्रामीण मोटर बाटो स्तरउन्नति ।	मोडुवा	१५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	180
21		चिलाउनभाटी भुजुङ्गे थुम्का पोखराचौर ग्रामीण मोटर बाटो स्तरउन्नति ।	पोखराचौर	१५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	181
22		बाइखोरिया सिरिन्डाँडा भैरवकुण्ड कृषि सडक	बाइखोरीया	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	182
23		उपल्लो जरेखोला भोलुङ्गे पुल मर्मत ।	उपल्लो जरेखोला	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	183
24		भैरवकुण्ड काफलटारि रातमाटा गोरेटो सुधार	वडा नं. २	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	184
25		देउराली देखि गहतेरी गोरेटो सुधार	वडा नं. ४	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	185
26		हुंगे देखी ठुलेखोरिया हुदै देविस्थान गोरेटो सुधार	सयली	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	186
27		जुग्ले लाम्चास मडुवा गोरेटो बाटो सुधार	वडा नं. २	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	187
28		वडा कार्यालय वाट तिलिम सम्म गोरेटो सुधार	तिलिम	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	188
29		फेदी भिरकुना बस्यारी गोरेटो सुधार	भिरकुना	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	189
30		ढोली डाडाँ माझकटेरा पुवा डाडा मोटर बाटो	माझकटेरी	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	190
31		पेटकटेरे धाडधुङ मोटरबाटो	धाडधुङ	२५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	191
32		फुलबारी फूवाँसे खोलालाकुरी मोटरबाटो	फूवासे	२५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	192
33		कमेरेपानी नेपाने मोटरबाटो	नेपाने	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	193

34	पात्लेखेत हुदै मनोकामना जाने गोरेटोबाटो	मनकामना	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	194
35	कमेरेपानी कार्कीनेटा मोटरबाटो	रानीस्वॉरा	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	195
36	ठूला खेत मजुवा मुहानछेस टोल गोरेटो बाटो	मजुवामुहानचे स	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	196
37	ब्याडेखोला आरूपाटा गोरेटो बाटो मर्मत	ब्याडेखोला	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	197
38	भुतेखोला स्वस्थानी गो.बा.	फूँवासे	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	198
39	खुइले कमल जैसी गो बा	रानीस्वॉरा	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	199
40	अन्धा अन्धी साहुडाँडा वडा कार्यालय गो बा	साहुडाँडा	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	200
41	कमेरे मोटरबाटो देखी विपि स्मृती सम्म गो वा	कमेरे पतेहान	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	201
42	हिले आँठेखोला कल्भर्ट	पाख्रीबोट,आँठे	८०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	202
43	गौडामुखदेखी मोटरबाटो सम्मको गोरेटो बाटो स्वॉरा	वडा नं. १	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	203
44	सहरे सिरुवारी मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं. १	३००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	204
45	पाङ्गाको इयाड शहरे मोटरबाटो	आँ.खो गा.पा.१,अचौदी	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	205
46	मजुवा वरालखोला गोरेटो बाटो निर्माण	वडा नं. १	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	206
47	चौतारामाथि पैयुँवोट ठूलाघर चुत्रेदुङ्गा सिरसरे हुदै डाँडा जोड्ने गोरेटोबाटो निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	207
48	सिमल फेद देखि डहरमुनि सम्मको गोरेटोबाटो निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	208
49	बर्जेखोला देखि संसानघाट सम्मको गोरेटोबाटो निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,शिरुवारी	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	209
50	अग्नीखाल्टा छहरा दतेलोटे गोरेटोबाटो निर्माण तथा पुल निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,अग्नीखाल्टा	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	210
51	परिवाटेको खोलाबाट मोटरबाटो सम्मको गोरेटोबाटो निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	211

52	सेतीदोभान जनप्रिय भाटखोला मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, सेतीखोला	२५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	212
53	सेतीदोभान भित्रीबाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, सेतीदोभान	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	213
54	केरौदी बरबोट ठूलीपोखरी हुदै वोगटी डाँडा मोटर बाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, ठूलीबराय	२५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	214
55	कृषिदेखी अजगन देवकोटाथर नाँच्नेडाँडा मोटर बाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, शिवजी टोल	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	215
56	कृषिदेखी लाकुरी मोटर बाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, कालाभैरब	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	216
57	गहते निस्ती मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, जुग्लेनिस्ती	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	217
58	जुग्लेदेखी कपरेडाँडा मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५, जुग्लेनिस्ती	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	218
59	स्लाबपुल बाँसकोट खोला छहरे	वडा नं. ५ बाँसकोट	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	219
60	आइते खोला बराहे मोटर बाटो स्तरउन्नति	वडा नं. ५	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	220
61	सम्धीखोला मोटरबाटो नयाँ ट्रयाक्क	वडा नं ६,सम्धीखोला	१५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	221
62	बरपिप्ले मोटर बाटो स्तरउन्नति	वडा नं ६,बरपिप्ले	२५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	222
63	भवगवती चोक बुढीको चौतारा मोटर बाटो स्तरउन्नति	वडा नं ६,निवुवाबोट	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	223
64	कल्याणडाँडा मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं ६,कल्याणडाँडा	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	224
65	बरपिप्ले बाट सारदा मन्दिर मावि जाने गोरेटो बाटो कल्भर्ट	वडा नं ६,बरपिप्ले	२००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	225
66	डाँडाथर मोटरबाटो नयाँ ट्रयाक्क	वडा नं ६,निवुवाबोट	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	226
67	लामीरह टारी मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं ६,टारी	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	227
68	टिकाजा मोटरबाटो स्तरउन्नति	वडा नं ६,टिकाजा	२५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	228
69	विश्वकर्मा मन्दिर सम्म जाने मोटरबाटो नयाँ ट्रयाक्क	वडा नं ६, विकटोल	१००.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	229

70		अरियाले देखी सिरसिरे सम्म गोरेटोबाटो मर्मत कार्यक्रम	वडा नं. ५, काउले गोगनपानी टोल	५०.०००	स्था.स.,पु. तथा झो.पु	230
				१४७३०.०००		
३०२०	सिंचाई					
	1	भुतेढुङगा भुजुङगे सिंचाई आयोजना	वडा नं. २	१००.०००	सिंचाई	231
	2	टिकाजा फाँट तीनसय सिंचाई आयोजना	वडा नं. ६	१००.०००	सिंचाई	232
	3	टुनिखोला बांभुको दह वाट रानिस्वारा पक्की कूलो निर्माण	वडा नं.४	३००.०००	सिंचाई	233
	4	टुनिखोला सिंचाई	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	234
	5	दहखोला सिंचाई क्रमागत	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	235
	6	पिरतीखोला भेडी खाल्टो सिंचाई	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	236
	7	टारीकुलो सिंचाई मर्मत	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	237
	8	कोठी मुलावबारी बेलिमारे सिंचाई	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	238
	9	लामाखेत सिंचाई	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	239
	10	सेपत फाँट सिंचाई	वडा नं.४	५०.०००	सिंचाई	240
	11	काफलटारी सिंचाई योजना ।	वडा नं. २	१५०.०००	सिंचाई	241
	12	लाम्चास सिंचाई कुलो ।	वडा नं. २	५०.०००	सिंचाई	242
	13	कालीखोला, भित्रीखेत सिंचाई ।	वडा नं. २	५०.०००	सिंचाई	243
	14	बारामुने सिंचाई	माझकटेरी वडा नं३	१००.०००	सिंचाई	244
	15	नाही कुले हुँदै अक्षेतेसम्मको कुलो निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,	५०.०००	सिंचाई	245

	16	बरालखोला बुद्ध पार्कदेखि पुरनगाउँ खेत सिँचाईका लागि कुलो निर्माण	आँ.खो गा.पा.१,	५०.०००	सिँचाइ	246
	17	एकराये सिँचाइ क्रमागत	वडा नं. ५, ठूलीबराय	५०.०००	सिँचाइ	247
	18	रङ्गेठाँटी देखी खौरेटो हुदै बोगटीसीम सम्म सिँचाइ	वडा नं. ५, रङ्गेठाँटी	१५०.०००	सिँचाइ	248
	19	टारीको कुलो निर्माण	वडा नं ६,टारी	५०.०००	सिँचाइ	249
	20	तल्लो सिम्लेफाँट कुलो निर्माण	वडा नं ६,सिम्ले	१००.०००	सिँचाइ	250
	21	काल्ने टारी सिँचाइ योजना	वडा नं ६,काल्ने	५०.०००	सिँचाइ	251
	22	डिही छापाटारी पक्की नालासहितको सिँचाइ योजना	वडा नं ६,देउराली माथिबारी	१००.०००	सिँचाइ	252
	23	बगर सिँचाइ योजना	वडा नं ६,	५०.०००	सिँचाइ	253
	24	कटुवाखोला ठूलाखेत सिँचाइ	वडा नं ६, पातीखोला	५०.०००	सिँचाइ	254
	25	पाखेखेत सिँचाइ योजना	वडा नं ६, पाखेखेत	५०.०००	सिँचाइ	255
	26	बगैचाखेत सिँचाइ योजना	वडा नं ६, काल्नाटोल	५०.०००	सिँचाइ	256
	27	आरुवेढी सिँचाइ	वडा नं. ५, काउले	५०.००	सिँचाइ	257
				२०५०.०००		
३०३०	भवन तथा सहरी विकास					
		माथिल्लो आँधीखोला सामुदायिक भवन	वडा नं ५	५००.०००	भ. तथा स. वि.	258
		धनबहादुर स्मृति प्रतिष्ठान	वडा नं. २	३००.०००	भ. तथा स. वि.	259
		अन्धा अन्धी सामुदायिक भवन, सयली	वडा नं. २	२००.०००	भ. तथा स. वि.	260
		सामुदायिक भवन निर्माण, देउराली	वडा नं. ४	३००.०००	भ. तथा स. वि.	261

		आमा समूह भवन निर्माण क्रमागत	वडा नं.४	३००.०००	भ. तथा स. वि.	262
		सामुदायिक भवन निर्माण	वडा नं.४	३००.०००	भ. तथा स. वि.	263
		टोल भवन प्लास्टर	वडा नं.४	५०.०००	भ. तथा स. वि.	264
		युवाक्लव भवन प्लास्टर	वडा नं.४	५०.०००	भ. तथा स. वि.	265
		सामुदायिक भवन निर्माण पोखराचौर	पोखराचौर	२००.०००	भ. तथा स. वि.	266
		सामुदायिक भवन निर्माण टापु	टापु	१००.०००	भ. तथा स. वि.	267
		सामुदायिक भवन निर्माण धारा	धारा	५०.०००	भ. तथा स. वि.	268
		दलित सामुदायिक भवन निर्माण बसेवारी	बसेवारी	५०.०००	भ. तथा स. वि.	269
		सामुदायिक भवन निर्माण वाईखोरिया	वाईखोरिया	५०.०००	भ. तथा स. वि.	270
		महिला सामुदायिक भवन, पारखीबोट	पारखीबोट	२५०.०००	भ. तथा स. वि.	271
		टोल विकास भवन, माझपोखरी	वडा नं. ३, माझपोखरी	२००.०००	भ. तथा स. वि.	272
		पञ्चमूल सामुदायिक भवन माझकटेरी	माझकटेरी	१००.०००	भ. तथा स. वि.	273
		कुलेचौर सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण	वडा नं. ५, सेतीखोला	१००.०००	भ. तथा स. वि.	274
		प्रतिकालय निर्माण	वडा नं. ५, सेतीदोभान	५०.०००	भ. तथा स. वि.	275
		स्मृति आमासमूह भवन तला थप	वडा नं. ५, सेतीदोभान	१००.०००	भ. तथा स. वि.	276
		प्रगति आमासमूह भवन निर्माण	वडा नं. ५, रडेठाँटी	२००.०००	भ. तथा स. वि.	277
		सामुदायिक भवन निर्माण	वडा नं. ५, बाँसकोट	२५०.०००	भ. तथा स. वि.	278
		मुक्तेश्वर मसानघाट प्रतिकालय मर्मत सुधार	वडा नं. ५, ठूलीबराय	२००.०००	भ. तथा स. वि.	279

		निवुवाबोट सामुदायिक भवन निर्माण	वडा नं ६, निवुवाबोट	२००.०००	भ. तथा स. वि.	280
		दाद्रा सामुदायिक भवन निर्माण	वडा नं ६, दाद्रा	१५०.०००	भ. तथा स. वि.	281
		देउराली सामुदायिक भवन प्लाष्टर र रडरोगन	वडा नं ६, देउराली	१००.०००	भ. तथा स. वि.	282
		माथिल्लो सम्धीखोला सामुदायिक भवन निर्माण	वडा नं ६, सम्धीखोला	१५०.०००	भ. तथा स. वि.	283
		सेरा सामुदायिक भवन रडरोगन	वडा नं ६, सेरा	५०.०००	भ. तथा स. वि.	284
		तल्लो सम्धीखोला आमा समूह भवन	सम्धीखोला	५०.०००	भ. तथा स. वि.	285
				४६००.०००		
३०४०	उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)					
		उज्यालो घरबास कार्यक्रम	गा. पा.	४००.०००	उ., ल. तथा सा. ज. (बै. उ. समेत)	286
		विधुत मर्मत सुधार कार्यक्रम	गा. पा. भर	५००.०००	उ., ल. तथा सा. ज. (बै. उ. समेत)	287
		सेतीखोला जलबिधुत आयोजना अवस्था अध्ययन कार्यक्रम	वडा नं. ५	१००.०००	उ., ल. तथा सा. ज. (बै. उ. समेत)	288
				१०००.०००		
३०५०	सञ्चार					
		डिजिटल सुचना बोर्ड	गा. पा. भर	५००.०००	सञ्चार	289
				५००.०००		
४०	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन					
४०१०	वन तथा भु-संरक्षण					

		सार्वजनिक जग्गामा वृक्षारोपणा कार्यक्रम	गा.पा. भर	२००.०००	वन तथा भु. संरक्षण	290
		भर्साड. पहिरोमा पाईप वाट सिंचाई	वडा नं. ४	५०.०००	वन तथा भु. संरक्षण	291
				२५०.०००		
४०२०	जलाधार संरक्षण					
		पोखरी संरक्षण कार्यक्रम	गा.पा. भर	४५०.०००	जलाधार	292
		फेदिखर्क पोखरी निर्माण	वडा नं. ४	५०.०००	जलाधार	293
				५००.०००		
४०३०	वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन					
		सार्वजनिक शौचालय निर्माण	गा.पा. भर	५००.०००	वातावरण	294
				५००.०००		
४०४०	फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन					
		फोहरमैला व्यवस्थापन	गा.पा. भर	५००.०००	फोहरमैला	295
		धाराको फोहर पानी व्यवस्थापन	वडा नं. ४	१००.०००		296
		फोहरमैला व्यवस्थापन एवं सचेतना कार्यक्रम	वडा नं. १	५०.०००	फोहरमैला	297
				६५०.०००		
४०५०	जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण					
		जाइखोला सिंचाई	वडा नं. २	१५०.०००	जलउत्पन्न	298
		तिलिम हर्जमुनी सिंचाई	वडा नं. २	१००.०००	जलउत्पन्न	299
		काउरेमा रहेको पक्कीपूलदेखी खोरीयासम्म तटवन्धन	वडा नं. १	५०.०००	जलउत्पन्न	300

				३००.०००		
४०६०	विपद व्यवस्थापन					
		विपद व्यवस्थापन	गा.पा. भर	७००.०००	विपद व्यवस्थापन	301
		वडा समिति मार्फत विपत व्यवस्थापन मा सहयोग	वडा नं. ४	२२५.०००	विपद व्यवस्थापन	302
		वडा समिति मार्फत विपत व्यवस्थापन मा सहयोग	वडा नं. २	२२५.०००	विपद व्यवस्थापन	303
		विपद व्यवस्थापन	वडा नं. ३	१७५.०००	विपद व्यवस्थापन	304
		विपद व्यवस्थापन	वडा नं. १	१७५.०००	विपद व्यवस्थापन	305
		विपद व्यवस्थापन	वडा नं. ५	२२५.०००	विपद व्यवस्थापन	306
		विपद व्यवस्थापन	वडा नं. ६	१७५.०००	विपद व्यवस्थापन	307
				१९००.०००		
४०७०	वारुण यन्त्र सञ्चालन			0.000		
				0.000		
५०	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन					
५०१०	सामान्य सेवा					
		न्यायिक समितिको सचिवालय एवं सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र सपोर्ट कार्यक्रम	गा.पा.भर	१०००.०००	संस्थागत विकास	308
		गाउँ सभाहल निर्माण तथा व्यवस्थापन	वडा नं.५	१८००.०००	संस्थागत विकास	309
		वडा कार्यालय भवन	वडा नं २	५०.०००	संस्थागत विकास	310
		जग्गा खरिद	गा.पा.	५०००.०००	संस्थागत विकास	311

		फर्निचर	गा.पा.	१०००.०००	संस्थागत विकास	312
		सवारी साधन	गा.पा.	५०००.०००	संस्थागत विकास	313
		मेशिनरी औजार	गा.पा.	१०००.०००	संस्थागत विकास	314
		भवन निर्माण/खरिद	गा.पा.	५०००.०००	संस्थागत विकास	315
		वडा कार्यालय भवन	वडा नं. ५	५००.०००	संस्थागत विकास	316
		वडा कार्यालय भवन	वडा नं. ३	५००.०००	संस्थागत विकास	317
				२०६५०.०००		
५०२०	सुरक्षा व्यवस्थापन					
		सुरक्षा व्यवस्थापन		१५०.०००		318
				१५०.०००		
५०३०	सूचना प्रविधि					
		युवा लक्षित कम्प्युटर शिक्षा तालिम	वडा नं.४	५०.०००		319
				५०.०००		
५०४०	पञ्जिकरण व्यवस्थापन					
				१५०.०००		320
				१५०.०००		
५०५०	स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन					
		पार्शचित्र निर्माण।वृत्त चित्र निर्माण	गा.पा.भर	५००.०००	स्था.त.सं. र अ.व्य.	321
				५००.०००		

५०६०	सुशासन प्रवर्द्धन					
		डिजिटल नागरिक वडापत्र	गा.पा.भर	३००.०००	सुशासन	322
				३००.०००		
५०७०	अनुसन्धान तथा विकास					
		सीप विकास तालीम	गा.पा.भर	५००.०००	अनुसन्धान र विकास	323
		MTMP सडक यातायात गुरुयोजना निर्माण	गा.पा.भर	१०००.०००	अनुसन्धान र विकास	324
		अन्धाअन्धी श्रवण कुमार डहरे गुरुयोजना निर्माण	वडा नं. २,४	५००.०००	अनुसन्धान र विकास	325
		आँधीखोला गाउँपालिका बृहतर गुरुयोजना निर्माण	गा.पा.भर	१०००.०००	अनुसन्धान र विकास	326
		पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	गा.पा.	१०००.०००	अनुसन्धान र विकास	327
				४०००.०००		
५०८०	अन्यत्र वर्गिकृत नभएको					
		समपुरककोष	गा.पा.भर	२०००.०००		328
				२०००.०००		

प्रथम गाउँसभाबाट प्रदेश तथा संघमा सिफारिश गरिएका योजनाहरू

आ.व.२०७४/७५

संके त नं	विष यगत शिर्ष कः	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	अनुमानि त बजेट	कार्यान्वयन हुने स्थान		लाभान्वित जनसंख्या				आयोजना माग गरेको निकाय	
				व	टोल	महि ला	पुरुष	बालबा लिका	ज म्म	संघ	प्रदेश

				डा							
१०	आर्थिक विकास										
१०१०	कृषि										
		ठुलीखोतमा बाखापालन फारम तारवार		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		माटो परिक्षण, टनेलानिर्माण, अलैची पकेट क्षेत्र निर्माणभकिम्ले		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		बाखापालन पकेट क्षेत्र पूर्वाधार (व्यवसायिक)		३	आधीखोला गा.पा ३					√	√
		फलफुल खेती व्यवसायिक		३	आधीखोला गा.पा ३					√	√
		मौसमि वेमौसमी उन्नत जातको विउ विजन वितरण		५	आँधीखोला -५					√	√
		टोल विकास संस्था सदस्य विउ विजन वितरण		५	आँधीखोला -५					√	√
		माछा, बग्गुर, बाखापालन		५	ठुली बराह-३					√	√
		गाई पकेट क्षेत्र		५	रंगेठाटी बराह टोल					√	√
		प्राविधिक कृषि व्यवसाय		५	आँधीखोला -५					√	√
		प्राविधिक कृषि व्यवसाय तालिमको व्यवस्थान		५	आँधीखोला -५					√	√
		सुनगाभा कृषक समुह र नागरिक सचेतना केन्द्रका सदस्य विउ विजन		५	बासकोट -५					√	√
		माछा, बग्गुर, बाखापालन कुखुरा		५	आँधीखोला -५					√	√
		सुन्तलाको कोल्ड स्टोर निर्माण		६	आँधीखोला -६ देउराली					√	√
१०२०	उद्योग तथा वाणिज्य										
		आयमुलक सिलाई बुनाई पेनटिडग बुटिड तालिम		५	आँधीखोला -५					√	√
१०३०	पर्यटन									√	√

		भ्यू प्वाइन्ट निर्माण खर्केटी डाँडा		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		स्वर्णीम स्वर्गद्वारी हीले		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		सामुदायिक भवन व्यवस्थापन गरि होमस्टे सञ्चालन राजास्वारा		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		नौले भ्यू टावर निर्माण ।		२						√	√
		चैन पुर चुली हुँदै जुम्लीठान पर्यटकीय पैदल मार्ग		३						√	√
		जुम्लीठान पर्यटन पूर्वाधार		३	जुम्लीठाना					√	√
		अन्धाअन्धी, पञ्चासे,श्रवणकुमार समाधि क्षेत्रको पर्यटन विकासको लागि पुर्वाधार विकास(धर्मशाला निर्माण, उद्धान निर्माण)		४						√	√
		कोट मन्दिर निर्माण		५	आँधीखोला -५					√	√
		शिवजी मन्दिर मर्मत, व्यवस्थापन		५	शिवजीखोला -६					√	√
		चुले भिर सिद्धगुफा व्यवस्थापन		५	बासकोट -५					√	√
		होमस्टे भद्रुम पोला		६	आधीखोला-६					√	√
		भद्रुमपोलादेखि खर्सुसम्म पदैलमार्ग निर्माणगर्ने ।								√	√
१०४०	सहकारी										
		सहकारी भवनमा सौचालय निर्माण, खानेपानी		१						√	√
		सहकारी भवनमा सौचालय निर्माण, खानेपानी		५	रंगेठाटी-५					√	√
		सहकारी भवन निर्माण (कृषी उपज केन्द्र टिकाजा)		६	आधीखोला-६					√	√
१०५०	वित्तीय क्षेत्र										
		गाउँपालिकाको केन्द्रमा सरकारी कारोबार गर्न मिल्ने बैंक स्थापना								√	√

२०	सामाजिक विकास									
२०१०	शिक्षा									
		श्री त्रिशहीद मा.वि को १० कोठे भवन निर्माण	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		श्री त्रिशहीद प्रा.वि को ३ कोठे भवननिर्माण	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		क्वार्टर पार्टेशन	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		जनप्रदिप बहुमुखि क्याम्पसको भवननिर्माण ।	२						√	√
		गुरुकुल वेद विद्याश्रम यज्ञसभानिर्माण ।	२						√	√
		इ लाईवेरी व्यवस्थापन	५	श्री प्रधुम्न पनेरु बहुमुखि क्याम्पस रङ्गेठाटी-४					√	√
		भौतिक निर्माण तथा सुधार	५	श्री आधीखोला गा.पा. ५					√	√
		प्राविधिक मन्टेश्वरी व्यवस्थापन	५	बालहित आधारभूत प्र.वि					√	√
		प्राविधिक शिक्षा संचालन	५	श्री प्रधुम्न पनेरु क्याम्पस रङ्गेठाटी-४					√	√
		छात्रा बास भवन निर्माण	५	श्री प्रधुम्न पनेरु क्याम्पस रङ्गेठाटी-४					√	√
		शारदा मन्दिर मा.वि. लाईनमुना विद्यालय बनाउने ।	६	आधीखोला-६					√	√
		प्रविधिक शिक्षा	६	आधीखोला-६					√	√
२०२०	स्वास्थ्य									
		स्वास्थ्यशिक्षा सुचना सामाग्री केन्द्र	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		स्वास्थ्य सचेतनाकार्यक्रम	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र फर्निसिङ योजना राजास्वारा	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
		टोलक्लिनिक संचालन	१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√

	पंचमुल प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र लाई स्तरउन्नती गरी १५ सैयाको अस्पताललाई स्वीकृत गर्ने ।		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
	चिलाउनेबास स्वास्थ्यचौकी स्तर उन्नती ।		२						√	√
	स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण			मुसुरबारी					√	√
	स्वास्थ्य वि.मा		५	श्री आधीखोला गा.पा. ५					√	√
	सामुदायिक अस्पताल व्यवस्थापन		५	सेतीदोभान-२					√	√
	लुते खोला खानेपानी योजना		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
	बनपाले पुर्ण गाउँखानेपानी योजना		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
	छहरामाथीखानेपानी योजना		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√
	खाल्ले लामागरा चुत्रेदुङ्गाउरे राजास्वारा खा.पा. योजना		१	आँधीखोला गा.पा -१					√	√

३.७ अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन

आयतर्फ

आन्तरिक आयतर्फ कर दस्तुर सेवा शुल्क महसुलतर्फ रु.१०,३५,०००। (दश लाख पैतिस हजार) राजश्व वाँडफाँडबाट रु. ५०००००। (पाँच लाख) जनसहभागितामा नगद सहभागितातर्फ ८००००० (आठ लाख) श्रम तथा वस्तुगत सहायता तर्फ ५००००० (पाँच लाख) समेत गरी जम्मा रु. २५,३५,०००। (अक्षेरूपी पच्चीस लाख पैतिस हजार) हुने अनुमान गरिएको छ । त्यस्तै नेपाल सरकार बाट वित्तीय समानीकरण अनुदान वापत रु.११,६४,०७,००० (एघार करोड चौसठ्ठीलाख सातहजार) र सशर्त अनुदान तर्फ रु.११,२४,५५,०००। (एघार करोड चौबिसलाख पचपन्न हजार) गरी कुल आय रु. २३९६९७००० (तेइस करोड सोहलाख सन्तानब्बे हजार) प्राप्त हुने अनुमान छ।

ब्ययतर्फ

कूल रकम मध्ये चालुतर्फ आन्तरिक स्रोततर्फको १३,३५,००० (तेहलाख पैतिस हजार) वित्तीय समानीकरणतर्फको रु ३,९८,४३,४९२। (तीन करोड अन्ठानब्बे लाख त्रिचालिस हजार चार सय बयानब्बे) गरी जम्मा ४,११,७८,४९२ (चार करोड एघार लाख अठहतर हजार चार सय बयानब्बे) र पूँजिगततर्फ आन्तरिक स्रोततर्फको १५,००,००० (पन्ध्र लाख) वित्तीय समानीकरणतर्फको रु ७,८०,६३,५०८। (सात करोड असी लाख त्रिसठ्ठी हजार पाँच सय आठ) एवं सशर्त अनुदानतर्फको रु.११,२४,५५,०००। (एघार करोड चौबिसलाख पचपन्न हजार) गरी जम्मा रकम रु. १९,०५,१८,५०८।(उन्नाइस करोड पाँचलाख अठार हजार पाँचसय आठ) खर्च हुने अनुमान छ । चालु खर्च तर्फ पदाधिकारीहरूको पारिश्रमिक तथा सुविधातर्फ रु.४२,००,०००। कमर्चारी पारिश्रमिक तथा सुविधातर्फ रु.२,८२,०८,४९२।, कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी खर्च रु.१७,००,०००, मर्मत सम्भार खर्च रु.१०,००,०००। कार्यक्रम खर्च रु.१५,००,०००। परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्कतर्फ २५,००,०००।, अनुगमन मूल्यांकन र भ्रमण खर्च रु.१०,००,०००। विविध खर्च रु.१०,७०,०००। गरी जम्मा प्रशासनिक खर्च रु.४,११,७८,४९२। हुने अनुमान छ । जुन कूल ब्यय अनुमानको १७.७७ प्रतिशत हुन आउँछ ।

त्यसैगरी पूँजिगत कार्यक्रमतर्फ सम्पूरक कोष अन्तर्गतका कार्यक्रमका लागि रु. २०,००,०००। जग्गा खरीदका लागि ५०,००,०००, भवन निर्माण र खरीदका लागि ५०,००,०००। फर्निचरतर्फ १०,००,०००। सवारी साधनतर्फ ५०,००,०००। मेशीनरी अौजारका लागि १०,००,०००।, पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्शका लागि रु.१०,००,०००।, सार्वजिक निर्माणका लागि ६,००,६३५०८ (रु.पाँच करोड पचासी लाख त्रिचालिस हजार पाँचसय आठ) जसमध्ये आर्थिक विकास तर्फ रु. ६९२००००। सामाजिक बिकासतर्फ रु. १,१३,१४,०००। पूर्वाधार विकासतर्फ रु. २,३४,५०,०००। वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनतर्फ रु. ४४,५०,०००। संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनतर्फ रु. ६,८९,७३,०००। एवं सशर्त अनुदानतर्फका शिक्षा स्वास्थ्य कृषि पशु लगायतका बिषयगत कार्यालय मार्फत सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूका लागि रु.११,२४,५५,०००। गरी जम्मा पूँजिगत खर्चतर्फ रु. रु. १९,०५,१८,५०८।(उन्नाइस करोड पाँचलाख अठार हजार पाँचसय आठ) खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । जुन कूल ब्यय अनुमानको ८२.२२ प्रतिशत हुने अनुमान छ ।

आय व्ययको विवरण

आ.व. २०७४/७५

अनुसूची-१
रु. हजारमा

शीर्षक	आ.व. २०७२/७३ को यथार्थ	आ.व. २०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ को अनुमान
आय:			२३१६९७.०००
राजस्व:			१५३५.०००
आन्तरिक राजस्व			१०३५.०००
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम			५००.०००
अन्य आय			०.०००
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			२२८८६२.०००
नेपाल सरकारबाट प्राप्त			२२८८६२.०००
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			०.०००
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त			०.०००
जनसहभागिता:			१३००.०००
नगद सहभागिता			८००.०००
श्रम तथा वस्तुगत सहायता			५००.०००
व्यय:			२३१६९७.०००
चालु खर्च			४११७८.४९२
पूँजिगत खर्च			१९०५१८.५०८

आँधीखोला गाउँपालिका

बजेट बचत (+)/न्यून (-)				◦
वित्तीय व्यवस्था				
खुद ऋण लगानी				◦
ऋण लगानी (-)				◦
ऋण लगानीको सावाँ फिर्ता प्राप्ती (+)				○
खुद शेयर लगानी				◦
शेयर लगानी (-)				○
शेयर बिक्रीबाट लगानी फिर्ता प्राप्ती (+)				○
खुद ऋण प्राप्ती				◦
ऋणको साँवा भुक्तानी (-)				○
ऋण प्राप्ती (+)				◦
अन्तिम बजेट बचत (+)/न्यून (-)				◦

गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
 राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान
 आ.व. २०७४/७५

रु.
 हजारमा

शीर्षक	आ.व. २०७२/७३ को यथार्थ	आ.व. २०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ को लक्ष्य
राजस्व:	०	०	०
आन्तरिक राजस्व:			१०३५
सम्पत्ती कर			५००
घरबहाल कर			०
घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क			०
सवारी साधन कर			०
सेवा शुल्क (स्थानीय पूर्वाधार तथा सेवा उपयोगमा)			०

दस्तुर (स्थानीय तहबाट हुने सिफारिस लगायतमा)			४००
पर्यटन शुल्क			५०
विज्ञापन कर			२०
व्यवसाय कर			२५
भूमिकर (मालपोत)			०
दण्ड जरिवाना			५
मनोरञ्जन कर			०
मालपोत संकलन			०
बहाल विटौरी घर जग्गा कर			०
मृत वा मारिएका जीव जन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर			०
प्राकृतिक स्रोत साधन व्यवसायिक कर			३५
शेयर लगानीबाट प्राप्त लाभांश तथा पूँजिगत लाभ आय			०
ऋण लगानीबाट प्राप्त व्याज आय			०
अन्य			०
राजस्व बाँडफाँड:			५००

राजस्व बाँडफाँड प्राप्ति (+)			६००
राजस्व बाँडफाँड हस्तान्तरण (-)			१००
अन्य आय:			०
साविक स्थानीय निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रकम			०
बेरुजु असुली			०
गत वर्षको नगद मौज्जात			०
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण:			२२८८६२
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान:			२२८८६२
वित्तीय समानीकरण अनुदान			११६४०७
सशर्त अनुदान			११२४५५
सम्पूरक अनुदान			०
विशेष अनुदान			०
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान:			०
वित्तीय समानीकरण अनुदान			०
सशर्त अनुदान			०

	समपूरक अनुदान			०
	विशेष अनुदान			०
	अन्य स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान:			०
	सशर्त अनुदान			०
	समपूरक अनुदान			०
	विशेष अनुदान			०
	जनसहभागिता:			१३००
	नगद सहभागिता			६००
	श्रम तथा वस्तुगत सहायता			५००

नोट- राजस्वका शिर्षकहरु नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ । स्थानीय तहका राजस्व शिर्षकहरु नतोकिए सम्म यसै बमोजिम गर्ने ।

आँधीखोला गाउँपालिका

गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय

व्यय अनुमान

आ.व. २०७४/७५

अनुसूची-३

रु. हजारमा

शीर्षक	आ.व. २०७२/७३ को यथार्थ	आ.व. २०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ को लक्ष्य	श्रोत						
				आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता	
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह			
चालु खर्च										
१ पदाधिकारीहरुको पारिश्रमिक तथा सुविधा			४२००.०००	५००.०	३७००.०००					
२ कर्मचारी पारिश्रमिक तथा सुविधा			२८,२०८.४९२	४००.०	२७८०८.४९२					
३ कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी खर्च			१,७००.०००	०	१७००.०००					
४ मर्मत सम्भार खर्च			१,०००.०००	०	१०००.०००					
५ कार्यक्रम खर्च			१,५००.०००	०	१५००.०००					
६ परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्क			२,५००.०००	०	२५००.०००					

७	अनुगमन, मुल्याङ्कन र भ्रमण खर्च		१,०००.०००	०	१०००.०००				
८	ऋणमा ब्याज भुक्तानी		०	०	०				
९	अन्तर स्थानीय तह वित्तीय हस्तान्तरण/अनुदान		०	०	०				
१०	विविध खर्च		१,०७०.०००	०	१०७०.०००				
			४११७८.४९२	९००.०	४०२७८.४९२				
पूँजिगत खर्च									
१	जग्गा खरिद		५,०००.०००	०	५०००.०००				
२	भवन निर्माण/खरिद		५,०००.०००	०	५०००.०००				
३	फर्निचर		१,०००.०००	०	१०००.००				
४	सवारी साधन		५,०००.०००	०	५०००.०००				
५	मेशिनरी औजार		१,०००.०००		१०००.०००				
६	सार्वजनिक निर्माण		६००६३.५०८	२००.०००	५८०६३.५०८				१३००.०००
७	पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श		१,०००.०००	०	१०००.०००				
			७८०६३.५०८	२००.०००	७७८६३.५०८				१३००.०००

आँधीखोला गाउँपालिका
गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
वित्तीय व्यवस्था अनुमान
 आ.व. २०७४/७५

अनुसूची-४
 रु. हजारमा

शीर्षक		आ.व. २०७२/७३ को यथार्थ	आ.व. २०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ को लक्ष्य
वित्तीय व्यवस्था:				
	खुद ऋण लगानी			
	ऋण लगानी (-)	०	०	०
	ऋण लगानीको सावँफिर्ता प्राप्ती (+)	०	०	०
	खुद शेयर लगानी	०	०	०
	शेयर लगानी (-)	०	०	०
	शेयर बिक्रीबाट लगानी फिर्ता प्राप्ती (+)	०	०	०
	खुद ऋण प्राप्ती	०	०	०
	ऋणको साँवा भुक्तानी (-)	०	०	०
	ऋण प्राप्ती (+)	०	०	०

आँधीखोला गाउँपालिका
गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान
आ.व. २०७४/७५

अनुसूची-५
रु. हजारमा

संकेत नं.	शीर्षक	आ.व. २०७२/७३ को यथार्थ	आ.व. २०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०७४/७५ को अनुमान	श्रोत					
					आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जन सहभागिता
						नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह		
१०	आर्थिक विकास			६९२०	०	६९२०		०	०	८००
१०१०	कृषि			२९२०	०	२९२०				५००
१०२०	उद्योग तथा वाणिज्य			२००	०	२००				
१०३०	पर्यटन			३६५०	२००	३४५०				
१०४०	सहकारी			५०	०	५०				
१०५०	वित्तीय क्षेत्र			३००	०	३००				३००
२०	सामाजिक विकास			१३११४	०	१३११४				
२०१०	शिक्षा			२८६५	०	२८६५		०	०	०
२०२०	स्वास्थ्य			३४०		३४०				
२०३०	खानेपानी तथा सरसफाइ			४८६०		४८६०				
२०४०	संस्कृति प्रवर्द्धन			१३००		१३००				
२०५०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन			१६४४		१६४४				
२०६०	लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण			२१०५		२१०५				
३०	पूर्वाधार विकास			२३४५०	०	२३४५०		०	०	५००

३०१०	स्थानीय सडक, पुल तथा झोलुङ्गेपुल			१४६००	०	१४६००	०	०	५००
३०२०	सिंचाई			१८५०		१८५०			
३०३०	भवन तथा सहरी विकास			५९००		५९००			
३०४०	उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)			६००		६००			
३०५०	सञ्चार			५००		५००			
४०	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन			४४५०		४४५०			
४०१०	वन तथा भु-संरक्षण			३५०	०	३५०	०	०	०
४०२०	जलाधार संरक्षण			८००		८००			
४०३०	वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन			५००		५००			
४०४०	फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन			६००		६००			
४०५०	जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण			२५०		२५०			
४०६०	विपद व्यवस्थापन			१९५०		१९५०			
४०७०	वारुण यन्त्र सञ्चालन			०		०			
५०	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन			६८९७३		६८९७३			
५०१०	सामान्य सेवा			३९८६३	०	३९८६३	०	०	०
५०२०	सुरक्षा व्यवस्थापन			०		०			
५०३०	सूचना प्रविधि			५५०		५५०			
५०४०	पञ्जिकरण व्यवस्थापन			०		०			
५०५०	स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन			५००		५००			
५०६०	सुशासन प्रवर्द्धन			१८००		१८००			
५०७०	अनुसन्धान तथा विकास			१५००		१५००			
५०८०	अन्यत्र वर्गिकृत नभएको			२४७६०		२४७६०			

				???		???				
--	--	--	--	-----	--	-----	--	--	--	--

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
वार्षिक विकास कार्यक्रम

आ.व. २०७४/७५

संकेत नं./विषयगत शिर्षक:

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान	लक्ष्य	विनियोजन रु.	श्रोत					
					आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	उ
						नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह		
१										
२										
३										
४										
५										
६										
७										

८										
९										
१०										
११										
१२										
१३										
१४										
१५										

पुनश्च: स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने सबै कार्यक्रमहरुलाई क्षेत्रगत/विषयगत आधारमा छुट्टाएर प्रत्येक विषय (जस्तै: कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक) व
अलग विवरण तयार गर्नु पर्नेछ ।

आँधीखोला गाउँपालिका
गाउँपालिका कार्यपालिकाको कार्यालय
वार्षिक विकास कार्यक्रम स्वीकृतिको फारम
आ. व. २०७४/७५

आ. व. आयोजना शुरु हुने मिति: **श्रोत** अनुसूची-७

बजेट संकेत/उपसंकेत: आयोजना पुरा हुने मिति: आन्तरिक श्रोत: नेपाल सरकार:

कार्यक्रम शिर्षक/आयोजनाको नाम: आयोजनाको कुल लागत: ऋण: प्रदेश सरकार:

कार्यान्वयन हुने स्थान: चालु आ. व. मा विनियोजित: जनसहभागिता: अन्तर स्थानीय तह:

रु. हजारमा

क्र. सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाइ	आयोजनाको कुल क्रियाकलापको		सम्पूर्ण कार्य मध्ये गत आ. व. सम्मको		आ. व. २०७४/७५ को लक्ष्य								कैफियत
							वार्षिक		प्रथम चौमासिक		दोश्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक		
			परिमाण	लागत	परिमाण	खर्च	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	परिमाण	बजेट	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू:															
१	जग्गा खरिद			५०००.००											
	गाउँपालिका भवनका लागि जग्गा खरीद	रोपनी	१	५,०००.००			१.००	५०००.००	०.००	०.००	२५.००	५००.००	७५.०	४५००	
२	भवन निर्माण/खरिद		२												
	भवन निर्माण			५,०००.०००			१.००	५०००.००	०.२५	१०००.००	०.२५	१०००.००	०.५०	३०००	

३	फर्निचर			१,०००.०००			२.००	१०००.००	०.२५	२००.००	०.५०	४००.००	०.२५	२००.	
४	सवारी साधन			५,०००.०००			१.००	५०००.००	१.००	५०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
५	मेशिनरी औजार			१,०००.०००			२.००	१०००.००	०.५	५००.००	०.५	४००.००	०.००	०.००	
६	सार्वजनिक निर्माण			६०,०६३.५०८			३३३.	६००६३.५१	०.३०	१८०१९.०५	०.६०	३६०३८.१०	०.१०	६००६.३५	
७	पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श			१,०००.०००			३.००	१०००.००	०.१०	१००.००	०.८०	८००.००	०.१०	१००.००	
	पूँजिगत जम्मा रु. (क)			७८,०६३.५०८											
चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु:															
१	पदाधिकारीहरुको पारिश्रमिक तथा सुविधा			४,२००.०००			१.००	४२००.०	०.०५	२१.००	०.०५	२१.००	९०.००	३७८०.००	
२	कर्मचारी पारिश्रमिक तथा सुविधा			२८,२०८.४९			१.००	२८२०८.४९	०.४०	११२८३.३९	३०.०	८४६२.५४	३०.०	८४६२.५४	
३	कार्यालय सञ्चालन सम्बन्धी खर्च			१,७००.०००			५.००	१७००.००	०.३५	५९५.००	०.४०	६८०.००	०.२५	४२५.०	
४	मर्मत सम्भार खर्च			१०००.०००			१०.०	१०००.००	०.३५	३५०.००	०.४०	४००.००	०.२५	२५०.०	
५	कार्यक्रम खर्च			१,५००.०००			५.००	१५००.००	०.३५	५२५.००	०.४०	६००.००	०.२५	३७५.०	
६	परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्क			२,५००.०००			६.००	२५००.००	०.३५	८७५.००	०.४०	१०००.०	०.२५	६२५.०	
७	अनुगमन, मुल्याङ्कन र भ्रमण खर्च			१,०००.०००			१.००	१०००.००	०.३५	३५०.००	०.४०	४००.००	०.२५	२५०.०	
८	ऋणमा ब्याज भुक्तानी			-			०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
९	अन्तर स्थानीय तह वित्तीय हस्तान्तरण/ अनुदान			-			०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	

१०	विविध खर्च		१,०७०.०००			१२.	१०७०.०	०.४०	४२८.००	०.२०	२१४.००	०.४०	४२८.०	
			४१,१७८.४९२											
	कुल खर्च जम्मा रु. (क+ख)		११९२४२.००											

पेश गर्ने निकायः

नामः

पदः

मितिः

सिफारिस गर्ने:

नामः

पदः

मितिः

स्वीकृत गर्ने:

नामः

पदः

मितिः

बिषयगत समिति

क) सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति	- बिशणु बहादुर खत्री
ख) आर्थिक विकास समिति	- चिन्तामणी पौडेल
ग) सामाजिक विकास समिति	- लोक प्रसाद ढकाल
घ) पूर्वाधार विकास समिति	- कृष्ण प्रसाद पनेरु
ङ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	- कृष्ण प्रसाद ढकाल
च) विधेयक समिति	- रामचन्द्र पौडेल

देहाय बमोजिमका बिषयक्षेत्रगत समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो ।

क आर्थिक विकास समिति

संयोजक: चिन्तामणी पौडेल
सदस्य : विन्दु वि.क
सदस्य : कुन्ती देवी गौतम
सदस्य : भुवन जि.सी.

ख सामाजिक विकास समिति

संयोजक : लोक प्रसाद ढकाल
सदस्य : गुजेश्वरी क्षेत्री
सदस्य : सीता सार्की
सदस्य : सुकराम नेपाली

ग पूर्वाधार विकास समिति

संयोजक कृष्ण प्रसाद पनेरू
सदस्य: हरीहर शर्मा
सदस्य: जमूना पौडेल
सदस्य: अम्बीदेवी कामी

ङ वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

संयोजक : कृष्ण प्रसाद ढकाल
सदस्य: तारादेवी ढकाल
सदस्य : बिन्दु वि.क.
सदस्य : लेखनाथ पौडेल

घ वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन समिति

संयोजक : विष्णु ब. खत्री
सदस्य: सीता थापा
सदस्य : पूर्ण कुमारी वि.क.
सदस्य: हरिहर शर्मा

च संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह समिति

संयोजक : रामचन्द्र पौडेल
सदस्य : विष्णु दर्जि
सदस्य: हस्तदेवी ढकाल
सदस्य : नरेन्द्र लामिछाने